

Informe
Vilanova i la Geltrú 2017

www.elpanoramic.org

Un projecte promogut per:

L'OBSERVATORI
Consellament per la transformació social

**FUNDACIÓ
PERE TARRÉS**

**FUNDACIÓ
FERRER I GUÀRDIA**

Obra Social "la Caixa"

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

**Diputació
Barcelona**

**Ajuntament de
Barcelona**

Diputació Tarragona

Autors: Observatori del Tercer Sector. Cintia Guerrero, Laia Otero, Montse Fernández (coord.)
Juliol 2018

**AJUNTAMENT DE
Vilanova i la Geltrú**

Índex

1.	Presentació	4
2.	El Panoràmic	6
3.	Resum executiu	10
4.	Les organitzacions de XXI	13
4.1.	Una visió global del municipi.....	14
4.2.	Creació d'un Punt de Voluntariat	19
5.	Les persones	21
5.1.	Persones actives.....	22
5.2.	Persones associades.....	23
5.3.	Persones voluntàries	27
5.4.	Els equips remunerats	37
5.5.	Representació de col·lectius.....	40
6.	El govern de les entitats	41
6.1.	L'Assemblea.....	42
6.2.	Juntes, Patronats i Consells Rectors	43
6.3.	L'equitat a les entitats	44
7.	La dimensió econòmica.....	47
7.1.	Volum econòmic.....	48
7.2.	Fonts de finançament	50
8.	Els espais	52
8.1.	Les seus.....	53
8.2.	Adequació dels espais	55
9.	El repte de la base social	56
	Annexos	60
	Annex I: Fitxa tècnica.....	61
	Annex II: Entitats impulsores	62

1. Presentació

#A càrrec de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

2. El Panoràmic

El Panoràmic és una recerca impulsada pel Consell d'Associacions de Barcelona –CAB- i fruit de les reflexions recollides en el 2n Congrés de les Associacions de Barcelona. Aquesta iniciativa que neix del mateix món no lucratiu aporta informació sobre l'abast del teixit associatiu i posa de manifest la seva força, disposant de dades sobre la seva situació i evolució. Des de la segona edició El Panoràmic es va estendre al conjunt del territori català i en la present, que és la tercera edició, El Panoràmic es consolida com una eina per a la millora i l'enfortiment del món associatiu gràcies a la seva visió transversal i les sèries de dades que es van generant, les quals permeten establir reptes i elements de millora alhora que comencen a dibuixar tendències.

La present publicació recull els resultats de El Panoràmic de Vilanova i la Geltrú, en el que han participat 36 entitats del municipi. L'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú ha tingut un paper clau en la recollida de respostes i a l'hora de copsar les especificitats del territori, tot incloent preguntes específiques per a les entitats d'aquest municipi. El resultat del treball des de la proximitat és una imatge transversal del món no lucratiu en el municipi que es mostra en el capítol 4 i, a la vegada, l'anàlisi de tendències de la realitat associativa del municipi a partir de la mostra d'entitats participants, en la resta de capítols. Quan és possible s'aporten dades de comparació amb el conjunt de Catalunya.

Coneixement

La generació de dades contribueix a identificar temes de millora i posar llum sobre les percepcions. El coneixement ajuda a fer-se més forts

Visibilitat

Les xifres de dimensió i la informació sobre les activitats que es realitzen donen visibilitat davant la societat a un sector del qual sovint no hi ha dades

Reconeixement

La informació objectiva contribueix al reconeixement social de la feina que es realitza i els valors que es promouen en el camí cap a la transformació social

Incidència política

A partir de preguntes sobre el posicionament del sector es contribueix a la millora de les accions d'incidència política

Dimensió

Les entitats formen part de la vida del país però cal contextualitzar-les per tal de saber quin lloc ocupen a la societat

El Panoràmic treballa des del valor de sector tot innovant el procés de recerca. Els elements metodològics d'innovació són:

Col·laboració

Les entitats impulsores uneixen representativitat, experiència i capacitat d'execució. En El Panoràmic no hi ha una empresa consultora que fa un encàrrec.

Participació

Hi ha grups de treball per definir necessitats, el qüestionari s'elabora de forma participativa i es treballa en transparència.

Proximitat

El treball de camp s'estructura des d'entitats de l'entorn que es responsabilitzen d'aconseguir les respostes a la seva zona.

Open data

Les dades es comparteixen amb centres d'investigació, entitats de segon nivell, universitats, administracions, etc. perquè facin noves explotacions i reflexions.

Eficiència

Al segle XXI la tecnologia ha canviat la manera de fer investigació social i hem incorporat novetats com els qüestionaris electrònics i un aplicatiu personalitzat. Cada euro és aprofitat al màxim i a més millora l'optimització a cada edició anual.

Adequació

Les organitzacions de la societat civil són diverses en molts aspectes: activitat, forma d'organitzar-se, comunitat, destinataris, etc. El qüestionari compta amb més de 80 itineraris de resposta diferents.

Transversalitat

Des dels seus inicis El Panoràmic ha tingut un plantejament transversal amb la participació d'organitzacions de tots els àmbits, la qual cosa facilita la comparabilitat i el coneixement agregat.

3. Resum executiu

- S'estima a Vilanova hi ha unes 450 entitats actives. Els resultats mostren que hi ha 1 associació per cada 147 habitants aproximadament. Aquesta xifra és una mica superior a la mitjana del conjunt de Catalunya, la qual se situa en 1 entitat per cada 314 habitants.
- Segons la mostra obtinguda, l'àmbit d'actuació principal de les entitats de Vilanova és la cultura (29%) i la formació i l'educació (26%)
- La forma jurídica predominant és l'associació, el 89% de les entitats de Vilanova i la Geltrú participants tenen aquesta forma jurídica. Les organitzacions sense forma jurídica representen el 4%, les fundacions representen el 4% i altres formes jurídiques representen el 3%.
- Les organitzacions d'entre 31 i 90 suposen el 8%, el 20% estan formades d'entre 91 i 250 persones associades i finalment, el 40% de les entitats estan formades per més de 250 persones associades.
- El 56% de les entitats de Vilanova compten amb persones voluntàries, S'observa una gran presència d'entitats que compten amb entre 21 i 50 persones voluntàries.
- Les entitats de Vilanova i la Geltrú que asseguren conèixer la llei del voluntariat 25/2015 representen el 64% del total.
- El 67% de les entitats compta amb una assegurança per a les persones voluntàries i el 55% disposa d'un full de compromís entre la persona voluntària i l'entitat que se signa a l'iniciar el voluntariat.
- Pel que fa al gènere de les persones voluntàries a les entitats de Vilanova, existeix una equitat entre homes i dones, tot i que la proporció de dones és lleugerament superior, d'un 59% envers el 41% d'homes voluntaris.
- El nivell d'implicació de les persones voluntàries envers l'entitat és força equitatiu, tot i que el nivell d'implicació mig és el més habitual i representa

el 44% del total de persones associades, el nivell d'implicació baix i l'alt, representen el 28% i 27% respectivament.

- La majoria de les entitats de Vilanova i la Geltrú tenen la seu actual en un espai públic cedit -61%-, en segon lloc i amb certa distància, les entitats tenen la seu en un domicili particular d'una persona membre de l'associació (18%). D'altra banda, les entitats que tenen la seu en un espai llogat, en un espai en propietat de l'entitat o en un espai privat cedit, representen el 7% cadascuna.
- Al 2016 el 36% de les entitats no superaven els 15 mil euros. En el mateix període, el 28% de les entitats va comptar amb un ingressos d'entre 15.001 i 50.000 euros i el 36% uns ingressos superiors al 50.000€. La mitjana d'ingressos de les organitzacions del municipi és de 32.540€.
- 1 de cada 3 entitats disposa d'un pla específic per incrementar el nombre d'associats/des. El 14% de les entitats participants a El Panoràmic tenen el pla implementat, i el 24% en procés d'implementació. A més, el 29% que no tenen cap pla, estan interessats en disposar-ne d'un. Per contra, el 24% de les entitats no tenen cap pla ni hi estan interessades i el 9% considera que no procedeix.

4. Les organitzacions de XXI

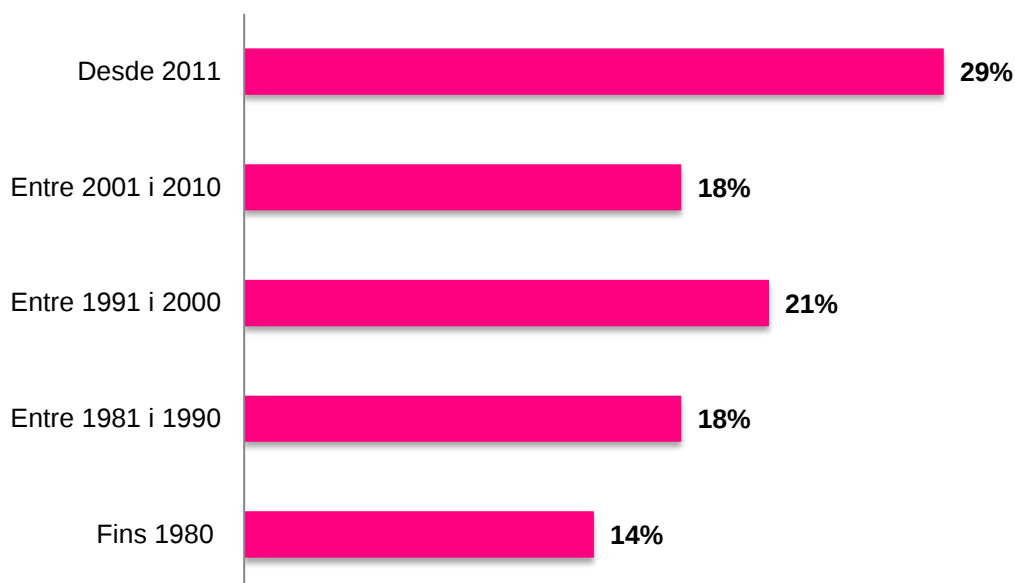
4.1. Una visió global del municipi

Vilanova i la Geltrú és la capital de la comarca del Garraf, situada a la província de Barcelona. Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, al 2017 comptava amb una població de 66.077 habitants. El municipi està format per 18 barris consolidats, la identitat dels quals es troba reforçada per l'acció de les associacions de veïns i veïnes que els dinamitzen. Cada barri compta amb una associació de veïns que engloba els ciutadans del barri i es mouen per dinamitzar-los. L'ajuntament de Vilanova reconeix la tasca que estan portant a terme les diferents associacions de veïns i, com a resposta, ha promogut algunes eines de participació veïnal amb la voluntat política que esdevinguin els llocs de discussió dels problemes dels barris de la ciutat.

Pel que fa al moviment associatiu, s'estima que hi ha unes 450 entitats actives, segons el directori oficial de l'ajuntament del municipi. Per tal de dimensionar aquesta xifra, s'ha calculat la densitat d'organitzacions per habitants. Els resultats mostren que hi ha 1 associació per cada 147 habitants aproximadament. Aquesta xifra és una mica superior a la mitjana del conjunt de Catalunya, la qual se situa en 1 entitat per cada 314 habitants.

Primerament, respecte a l'any de constitució de les entitats, les xifres mostren un sector jove, on pràcticament la meitat de les organitzacions es concentren en el segle XXI, en concret el 47%. D'altra banda, el 14% de les entitats van ser creades abans del 1980, el 18% en la dècada dels anys 80 i el 21% en la dècada dels anys 90.

Gràfic 1 Any de constitució de les entitats de Vilanova i la Geltrú

Si es compara amb el conjunt de Catalunya es corrobora la idea que el teixit associatiu de Vilanova es caracteritza per la seva joventut. Seguint la línia de Catalunya que situa el naixement d'organitzacions al segle XXI en el 44%, a Vilanova aquesta xifra és similar, el 47%.

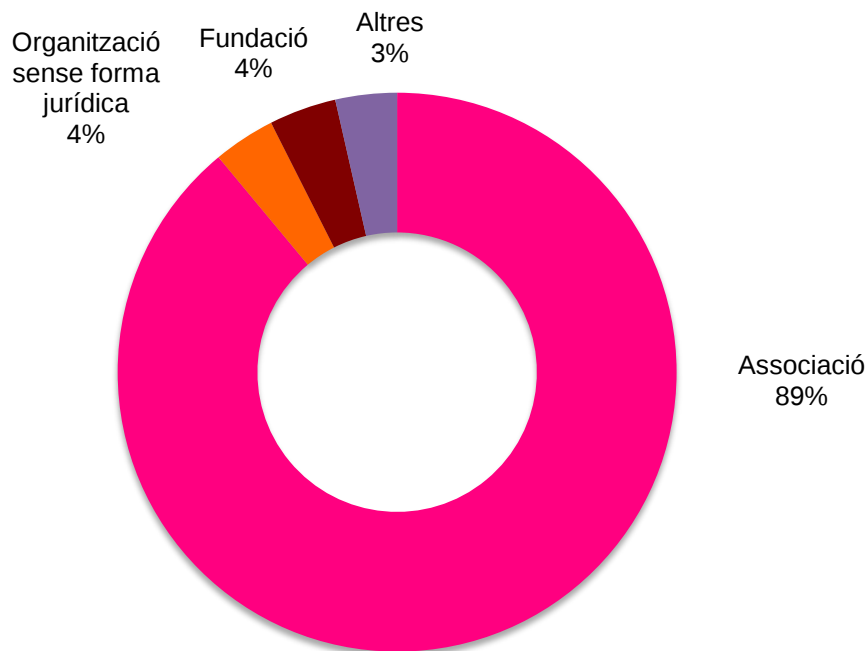
Taula 1 Any de constitució de les entitats de Vilanova i Catalunya

	Vilanova i la Geltrú 2017	Catalunya 2017	Diferències (Punts)
Fins 1980	14%	19%	-5
Entre 1981 i 1990	18%	15%	3
Entre 1991 i 2000	21%	22%	-1
Entre 2001 i 2010	18%	25%	-7
Des de 2011	29%	19%	10

La forma jurídica més freqüent entre les entitats és l'associació, el 89% de les entitats de Vilanova i la Geltrú participants tenen aquesta forma jurídica. Les organitzacions sense forma jurídica representen el 4%, les fundacions representen el 4% i altres formes jurídiques representen el 3%.

Les dades obtingudes segueixen la línia del conjunt del territori català, on les proporcions són pràcticament iguals, 85% associacions, 8% fundacions, 4% cooperatives no lucratives i 3% altres.

Gràfic 2 Forma jurídica de les organitzacions de Vilanova i la Geltrú

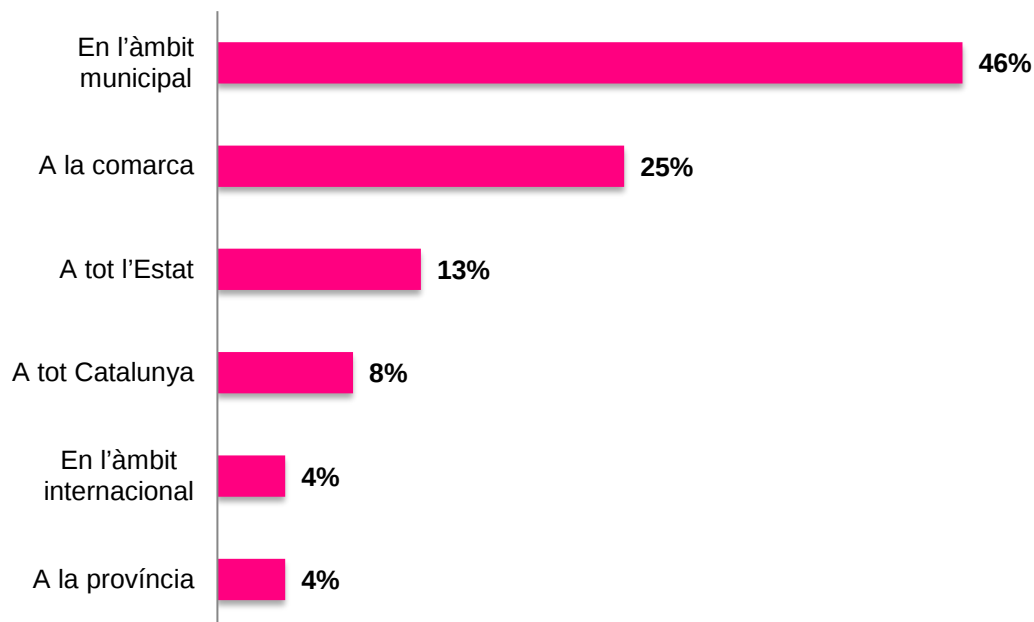
Les organitzacions es poden classificar per nivells segons si estan formades per persones o per altres entitats. Així, s'han considerat entitats de base aquelles que agrupen persones i organitzacions de segon nivell o superior a aquelles que agrupen organitzacions –entre aquestes també es poden recollir models híbrids, és a dir, que apleguen persones i organitzacions-.

Els resultats de El Panoràmic mostren que totes les entitats que han participat són entitats de base.

Dins les entitats, n'hi ha que desenvolupen una part de l'activitat fora del municipi i des de El Panoràmic s'ha volgut analitzar on es realitza l'activitat principal. Com a exemple, una organització de cooperació internacional pot desenvolupar una part de la seva activitat en el municipi i altra en els anomenats països del Sud.

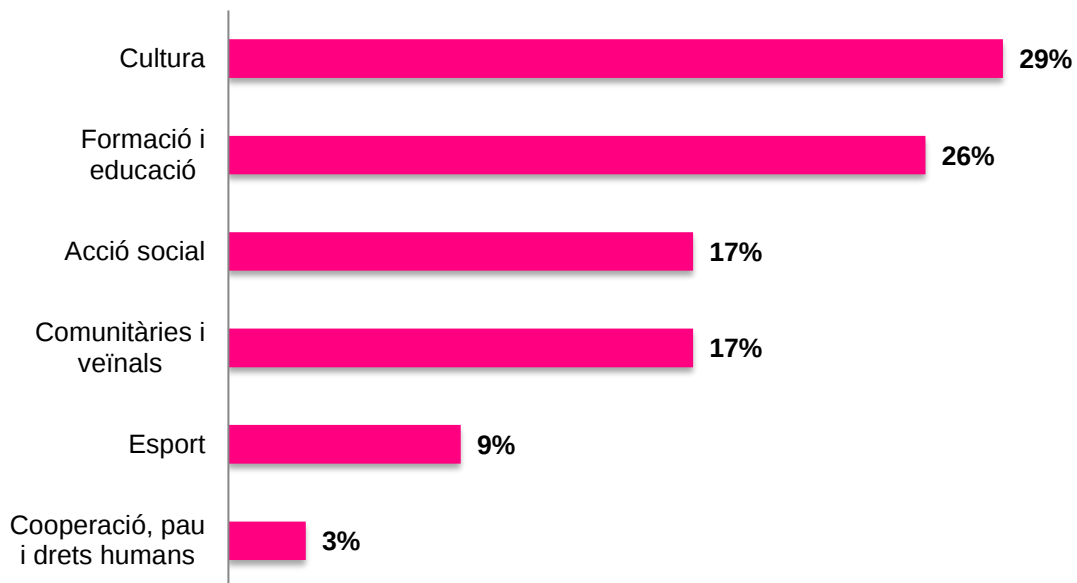
Segons els resultats de El Panoràmic, el 46% de l'activitat de les entitats es realitza en el mateix municipi, el 25% a nivell comarcal i el 13% realitzen actuacions a tot l'Estat. A més, el 8% actua en tot l'àmbit català, el 4% actua en l'àmbit internacional, i el 4% realitza també activitats a nivell provincial.

Gràfic 3 Àmbit territorial d'actuació de les entitats

En relació a l'àmbit d'actuació principal, és a dir, allò que defineix l'entitat i és necessari per acomplir la seva missió, s'ha analitzat com es distribueixen les organitzacions de Vilanova. Les temàtiques principals sobre la que es troben més projectes i activitats són la cultura (29%) i la formació i l'educació (26%). Seguidament, l'acció social ocupa el 17%, els àmbits comunitaris i veïnals l'altre 17%, els esports el 9% i les organitzacions de cooperació, pau i drets humans el 3%.

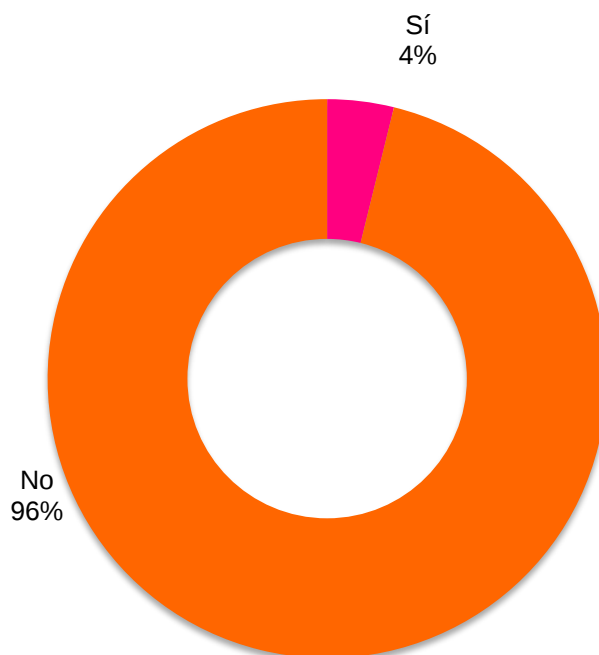
Gràfic 4 Àmbit d'actuació prioritari de les entitats de base (dades mostrals)

Degut a la riquesa de les entitats, aquestes compten amb diversos àmbits d'actuació, es per això que a l'hora de respondre aquesta pregunta s'ha plantejat de manera que les entitats poguessin seleccionar l'àmbit principal, ja que una associació de futbol juvenil es troba inclosa en l'àmbit esportiu i juvenil al mateix temps.

La majoria de les entitats no estan inspirades en valors religiosos, en concret el 96%, respecte el 4% d'entitats que sí ho estan. Aquest 4% d'entitats estan inspirades en valors del catolicisme o l'església catòlica.

Gràfic 5 Proporció d'entitats inspirades en valor religiosos.

"Considerem molt important la comunicació entre associacions i donar a conèixer les tasques que oferim."

Extret de les preguntes obertes

"Ens agradaria fomentar el treball entre entitats i el fet de fer activitats plegades"

Extret de les preguntes obertes

"fomentar una agenda social pública, per poder planificar millor evitant duplicitats que mermen esforços"

Extret de les preguntes obertes

4.2. Creació d'un Punt de Voluntariat

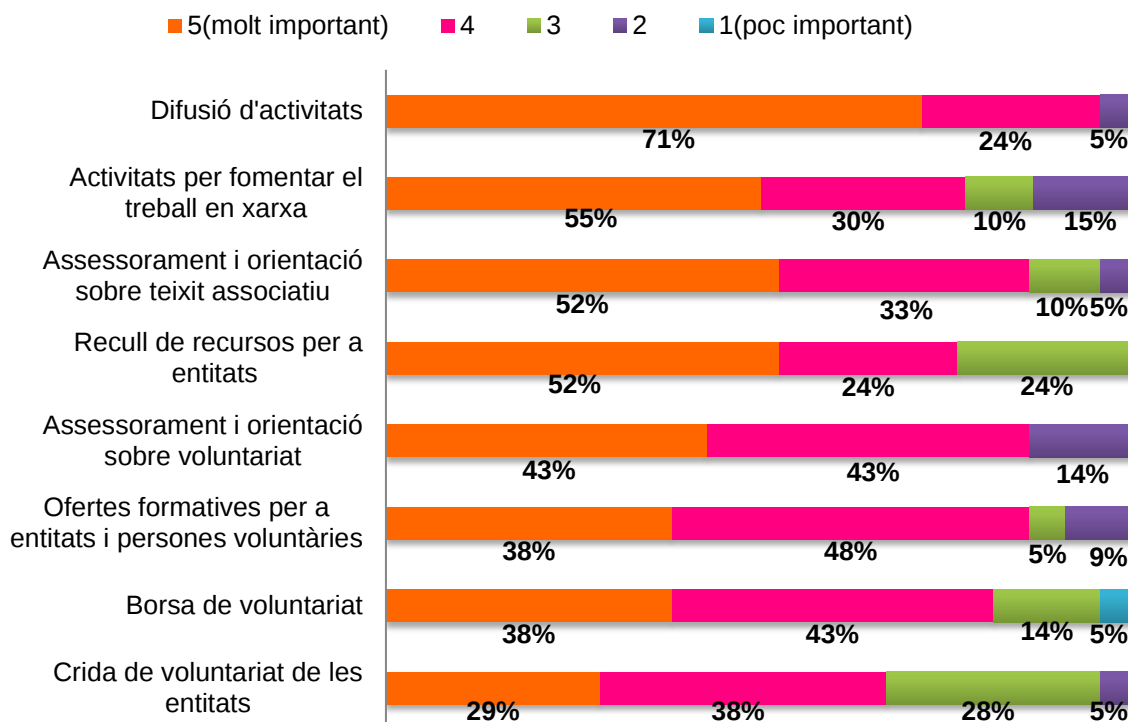
Des de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú es vol ampliar els serveis de l'actual Oficina d'Entitats creant un Punt de Voluntariat, per això des de El Panoràmic

s'ha preguntat a les organitzacions quins són els serveis que consideren que han de formar part d'aquest servei.

Els resultats mostren que el servei millor valorat és la difusió d'activitats el 71% de les entitats el considera molt important. Seguidament, més del 55% de les entitats considera com a molt important la creació d'activitats per fomentar el treball en xarxa. El 55% valora com a molt important la creació d'activitats per fomentar el treball en xarxa i el 52% valora com a molt important l'assessorament i orientació sobre el teixit associatiu i el recull de recursos per a entitats.

D'altra banda, l'orientació i assessorament sobre voluntariat és molt important pel 43% de les entitats de Vilanova, la publicació i creació d'ofertes formatives per a entitats i persones voluntàries pel 38%, igual que la creació d'una borsa de treball (38%). Per últim, la incorporació del servei de crida de voluntariat a les entitat es considerat com a molt important pel 29% de les entitats del municipi.

Gràfic 6 Serveis que les entitats consideren que han de formar part del Punt de Voluntariat

5. Les persones

5.1. Persones actives

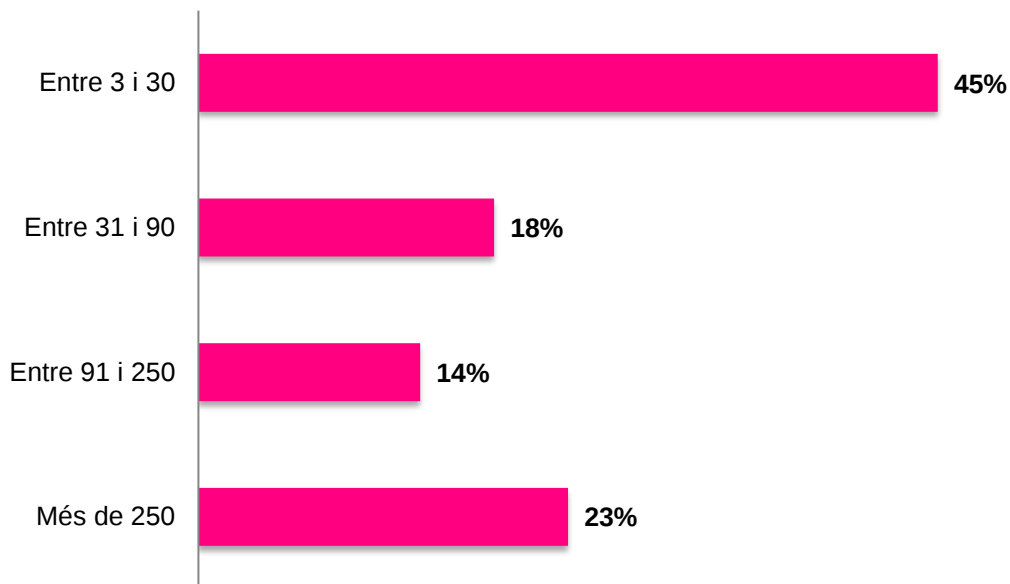
Les entitats compten amb persones associades, voluntàries, col·laboradores, destinatàries de les activitats, etc. En conjunt, tots aquests grups es poden definir com a ciutadania activa que s'implica, a través de les organitzacions de la societat civil, per aconseguir uns objectius comuns i amb caràcter social. La participació és un indicatiu de salut democràtica i d'aquí la seva importància.

Les entitats, tot i que comptin amb un ampli ventall de formes de participació i col·laboració, s'organitzen en el dia a dia a el que es pot anomenar grup de persones actives. Les persones actives són totes aquelles que participen i belluguen les organitzacions de manera continuada, independentment de si són membres de la junta, activistes, persones voluntàries, etc.

Així, per començar, s'han establert diferents trams per analitzar el nombre de persones actives en les entitats del municipi. El primer aplega fins a 30 persones, el segon de les 31 a les 90 persones, el tercer de les 91 a les 250 i, per últim, hi ha un darrer segment que recull aquelles organitzacions amb més de 250 persones actives.

Segons els resultats obtinguts de l'enquesta de El Panoràmic, aproximadament la meitat de les entitats compten amb entre 3 i 30 persones actives, en concret el 45%. Les entitats que compten entre 31 i 90 i entre 91 i 250 persones actives representen el 18% i 14% respectivament i el 23% de les entitats compta amb més de 250 persones actives. Com es pot observar, la distribució per trams és esglaonada, conforme augmenta el nombre de persones per tram, disminueix el percentatge que representa sobre el total, excepte en el tram de més de 250 persones actives on hi ha un major nombre d'entitats que aquelles que tenen entre 91 i 250 o entre 31 i 90 persones actives.

Gràfic 7 Nombre de persones actives (per trams)

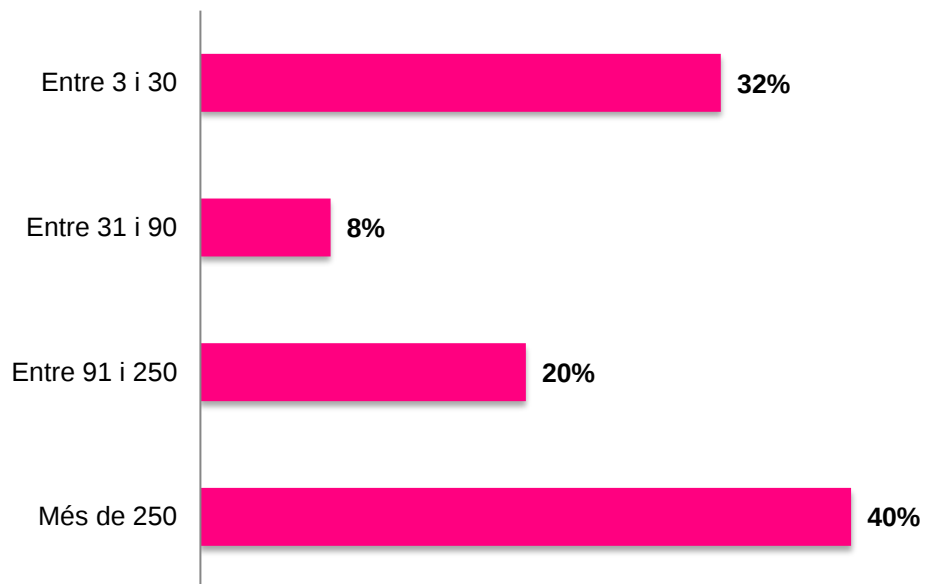
5.2. Persones associades

Les persones associades són l'element indispensable de la vida associativa, les quals donen sentit a la forma jurídica d'associació i permeten treballar des de l'horitzontalitat. Donat que el 89% de les entitats compten amb la forma jurídica d'associació, una dada important per analitzar és la grandària de les associacions tenint en compte les persones associades que en formen part.

Amb el mateix criteri que en el cas de les persones actives, s'han establert diferents trams per analitzar el nombre de persones sòcies de les entitats. Un primer tram, aplega les entitats formades per entre 3 i 30 persones associades, les quals representen el 32% del total d'entitats. Les organitzacions d'entre 31 i 90 socis/es suposen el 8%, el 20% estan formades per entre 91 i 250 persones associades i finalment, el 40% de les entitats estan formades per més de 250 persones associades.

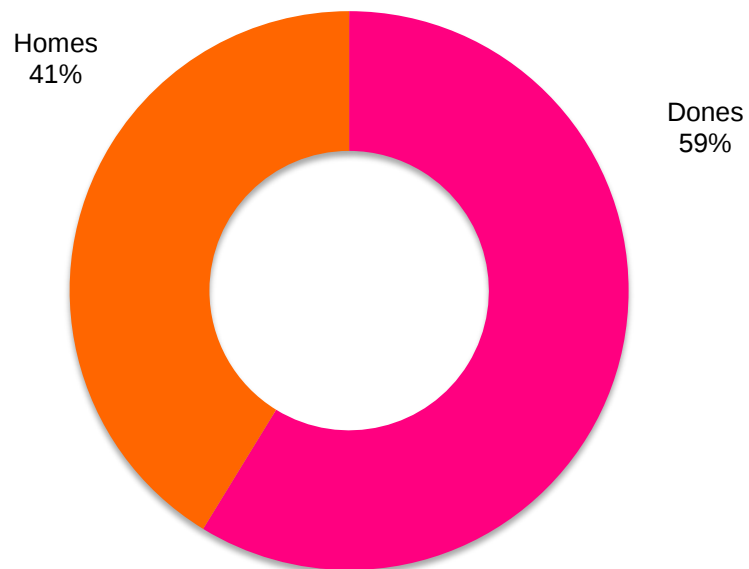
S'observa una presència elevada d'entitats amb un gran nombre de persones associades, això pot ser degut a la mostra en concret, però no és necessàriament representatiu del total d'entitats del municipi.

Gràfic 8 Associacions segons el nombre de persones associades (per trams)

S'observa com el tram de més de 250 persones associades és el més ampli i la mitja se situa en 74 socis. En quant a la raó de gènere, no s'observen diferències destacables, tot i que la balança s'inclina positivament cap a les dones, representant un 59% del teixit associatiu davant el 41% dels homes.

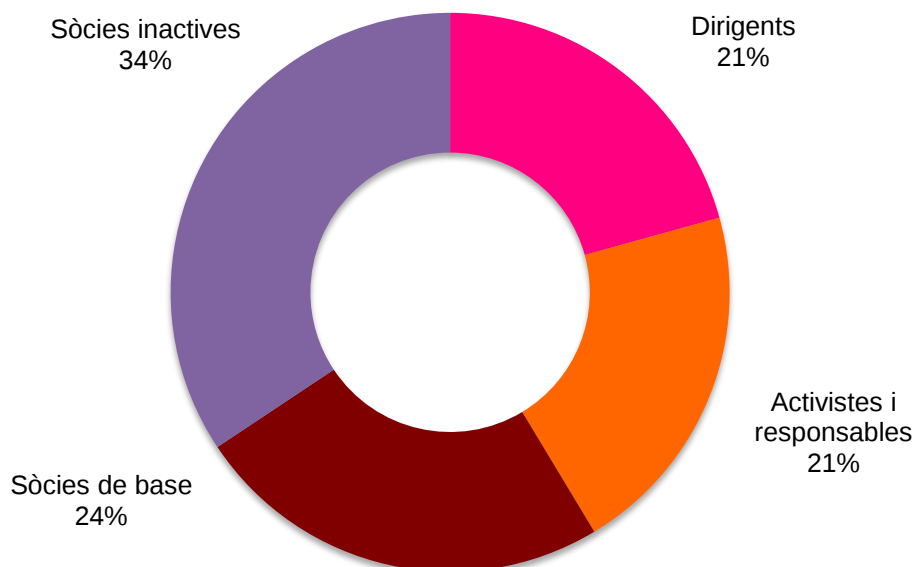
Gràfic 9 Percentatge de persones associades en funció del gènere

Tot i que l'associacionisme és important per a la vida de l'entitat, no és indispensable per a participar en diferents processos i espais de l'entitat. Segons els resultats obtinguts per El Panoràmic, el 74% de les entitats deixa participar de les activitats i projectes de l'entitat, el 53% de les comissions o grups de treball i el 16% de les entitats deixa participar en l'assemblea a les persones no associades.

Dins de les entitats hi ha diferents graus d'implicació, en el cas de Vilanova trobem que la part més rellevant, en concret el 34% de les persones associades, correspon a persones inactives. Les persones sòcies de base representen el 24%, els activistes i responsables representen el 21% i els dirigents l'altre 21%.

Gràfic 10 Percentatge d'implicació en les entitats

GRAUS D'IMPLICACIÓ DE LES PERSONES ASSOCIADES

Dirigents

Aquelles persones que assumeixen tasques i responsabilitats de lideratge, coordinació, i organització envers el projecte general. Participen activament als diferents espais de decisió i en l'organització dels diferents projectes de l'entitat.

Activistes i responsables

Aquelles persones activistes, que tot i no assumir responsabilitats de lideratge, coordinació i organització general de l'entitat, són persones que participen activament de les diverses activitats, solen assistir a les reunions i s'involucren en l'organització d'activitats o projectes concrets, a més de pagar la quota (si és el cas).

Persones associades de base

Aquelles persones que no assumeixen responsabilitats i no participen en l'organització de les activitats, però assisteixen puntualment a algun dels espais de decisió, assisteixen amb certa assiduitat a les activitats, poden col·laborar puntualment donant un cop de mà, a més de pagar la quota (si és el cas).

Persones associades inactives

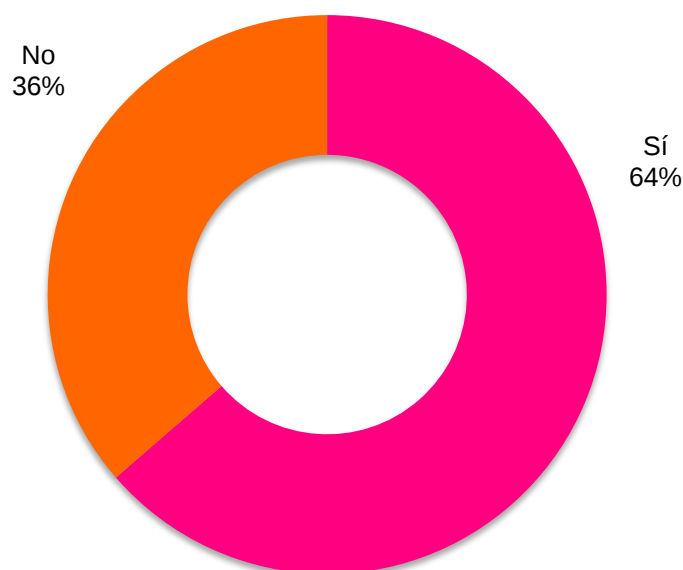
Aquelles persones que tot i ser sòcies no solen participar en cap dels espais.

5.3. Persones voluntàries

El voluntariat és un concepte ampli que fa referència a l'activitat que es fa de manera lliure i amb caràcter altruista en el si d'una entitat. Es defineix, a més, perquè persegueix objectius pro socials i del bé comú. Des de 2015 Catalunya disposa d'una llei (25/2105) que defineix l'activitat voluntària de manera acurada i assenyala que aquelles persones voluntàries (no sòcies) han d'acollir-se a un programa de voluntariat. Així, s'evita les confusions habituals i lògiques respecte el voluntariat on sovint membres de la junta es consideren també persones voluntàries. En última instància, això ha de fer reflexionar sobre la diversitat i riquesa organitzativa del món no lucratiu.

Un primer element a analitzar és precisament la coneixença de la llei. Del total d'entitats participants a El Panoràmic 2017 del municipi, el 64% coneix la llei.

Gràfic 11 Percentatge d'entitats segons coneixement de la Llei.

D'altra banda, el 67% de les entitats compta amb una assegurança per a les persones voluntàries i el 55% disposa d'un full de compromís que signen tant la persona voluntària com una persona responsable de l'organització a l'iniciar el voluntariat.

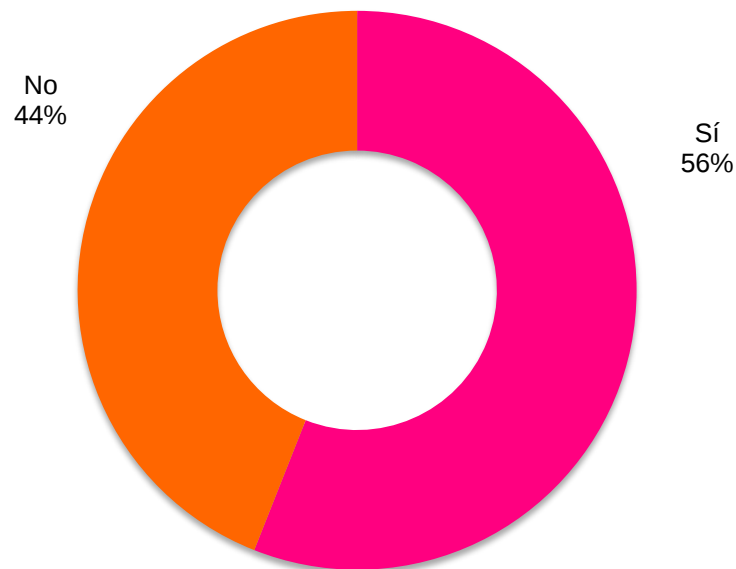
A més, les entitats generalment actualitzen el registre de persones voluntàries, el pla del voluntariat, el programa d'activitats i especialment el pla de formació per les persones voluntàries anualment.

El Panoràmic ha volgut recollir la realitat del voluntariat de forma ordenada i, per això, s'ha preguntat en concret pel nombre de persones voluntàries que no són sòcies. Aquesta especificat evita sobredimensionar els resultats.

Segons els resultats de El Panoràmic, el 56% de les entitats de Vilanova compten amb persones voluntàries, mentre que el 44% no compten amb aquest tipus de col·laboració dins les seves organitzacions.

Aquesta xifra es troba en consonància amb el que succeeix al conjunt de l'àmbit català on la proporció d'entitats que compten amb persones voluntàries és del 51%.

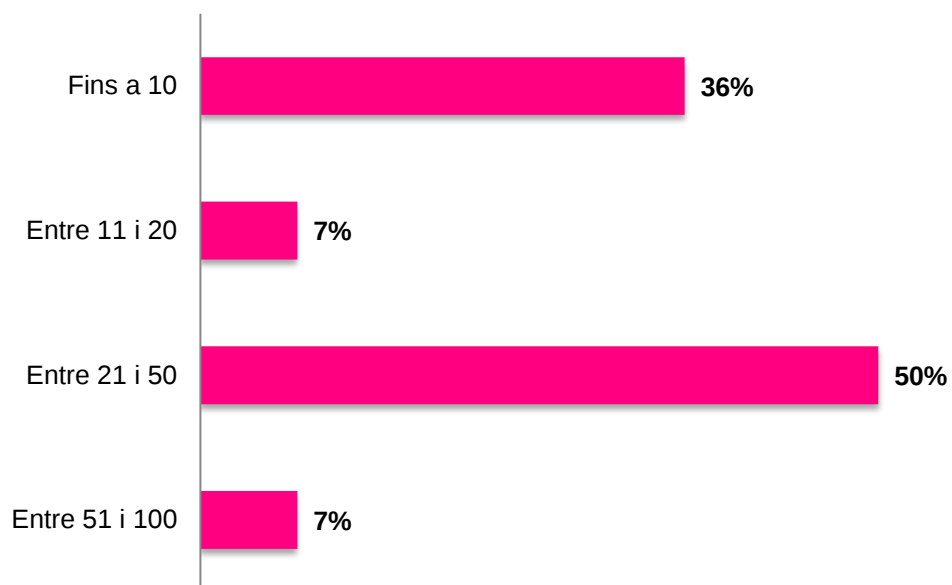
Gràfic 12 Entitats que compten amb persones voluntàries (no socis/es)

Entre les entitats que compten amb persones voluntàries, el 36% té entre 1 i 10 persones voluntàries. Les organitzacions de Vilanova amb equips de persones voluntàries d'entre 11 i 20 persones representen el 7% i les que sumen entre 21 i 50 persones el 50%. Per últim, les que superen les 50 persones voluntàries representen el 7% del total.

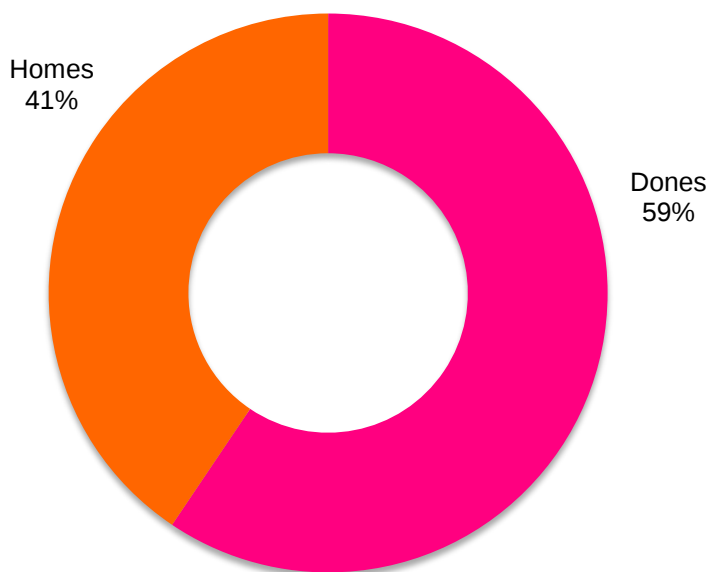
S'observa una gran presència d'entitats que compten entre 21 i 50 persones voluntàries. En el cas de Catalunya, les proporcions son semblants, les diferències més significatives es troben en els trams d'entre 11 i 20 i 21 i 50 persones voluntàries on en el cas català suposa el 19% i 21% respectivament.

Gràfic 13 Associacions segons el nombre de persones voluntàries (per trams)

Respecte l'equitat de gènere, a Vilanova es detecta una proporció femenina superior en el gruix de persones voluntàries que col·laboren a les entitats, d'un 59% envers el 41% d'homes voluntaris.

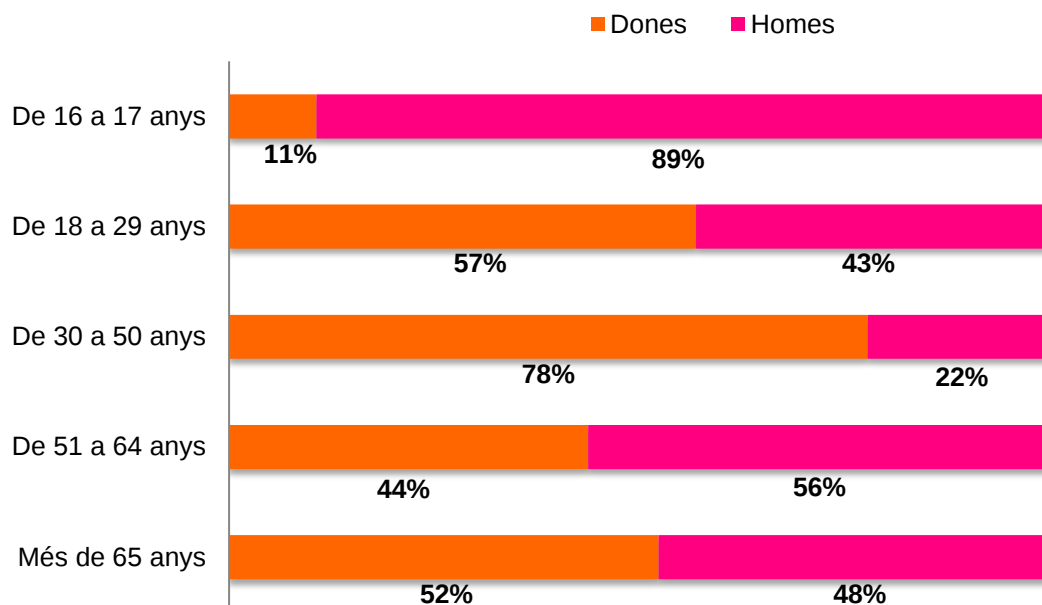
Gràfic 14 Percentatge de persones voluntàries en funció del gènere

Si s'observa l'equitat de gènere en funció d'altre variables, no només el número de persones voluntàries, s'observen diferències. Si es té en compte l'edat, les principals diferències es troben en les franges d'edat dels 16 als 17 anys, on la proporció d'homes es molt més elevada, un 89% envers l'11% de les dones. En la franja de 30 a 50 aquesta situació s'inverteix i les dones representen el 78% i els homes un 22%.

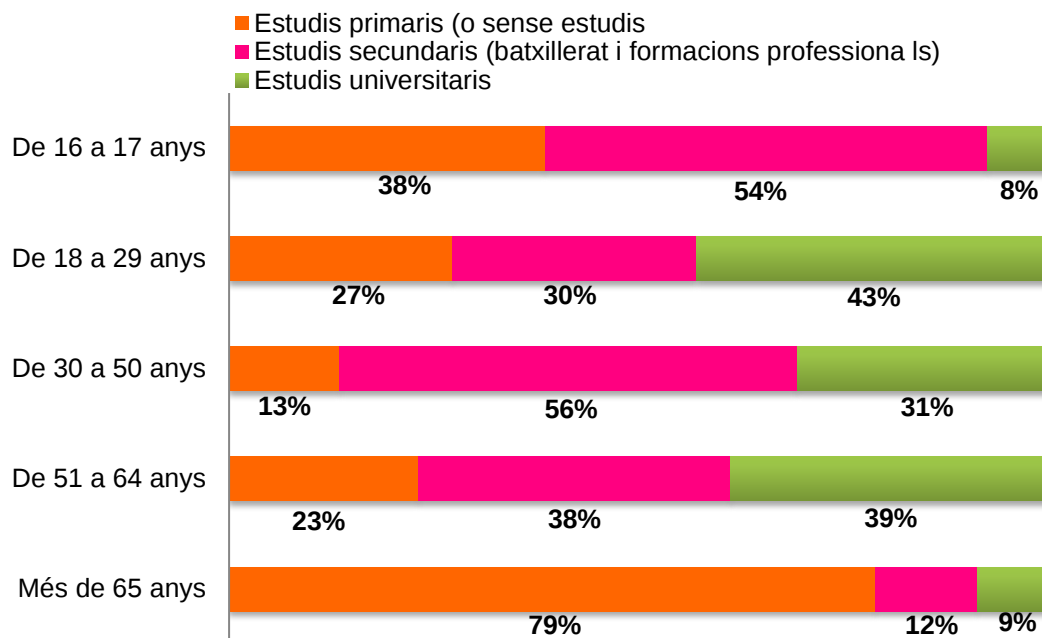
En la resta d'edats les diferències no són significatives i es troben dins de la forquilla 40-60%.

Gràfic 15 Percentatge de voluntaris en funció del gènere i l'edat.

Si s'analitza la presència de persones voluntàries en funció de l'edat i els estudis, les diferències més destacables s'observen en les franges de 30 a 50 anys on predomina la presència de persones voluntàries amb estudis secundaris (56%) i en la franja de majors de 65 anys, on predominen les persones amb estudis primaris (79%).

Gràfic 16 Percentatge de voluntaris en funció de l'edat i nivell d'estudis

Per tal de poder analitzar com s'impliquen les persones voluntàries en el dia a dia de l'organització, s'han establert tres nivells de participació –A, B i C-. El nivell A fa referència al grau més gran d'implicació, el qual considera la participació de voluntaris/es en assemblees, a més d'una participació continuada en les activitats, etc. El nivell B és un grau d'implicació mig on les persones voluntàries participen en l'assemblea però no necessàriament en les activitats que s'organitzen. Per últim, el C fa referència al menor grau possible d'implicació d'una persona voluntària. El detall de les definicions aportades a les entitats en l'enquesta es recull en la següent taula.

Grau d'implicació de les persones voluntàries

Nivell A

Col·laboració en la organització d'activitats i/o assumpció de responsabilitats a l'entitat

Nivell B

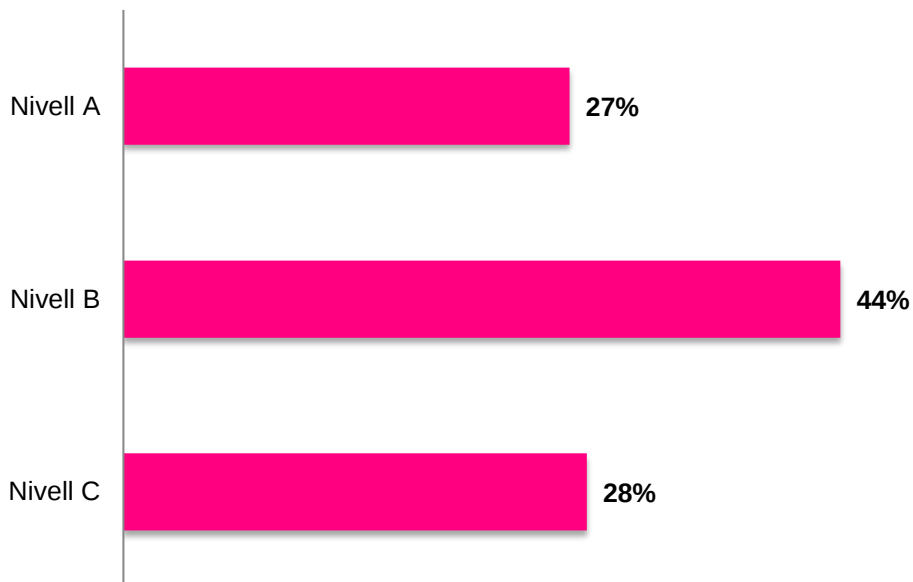
Assistència a les reunions de l'equip i/o participació puntual a les activitats per l'entitat

Nivell C

Participació puntual en les activitats de l'entitat.

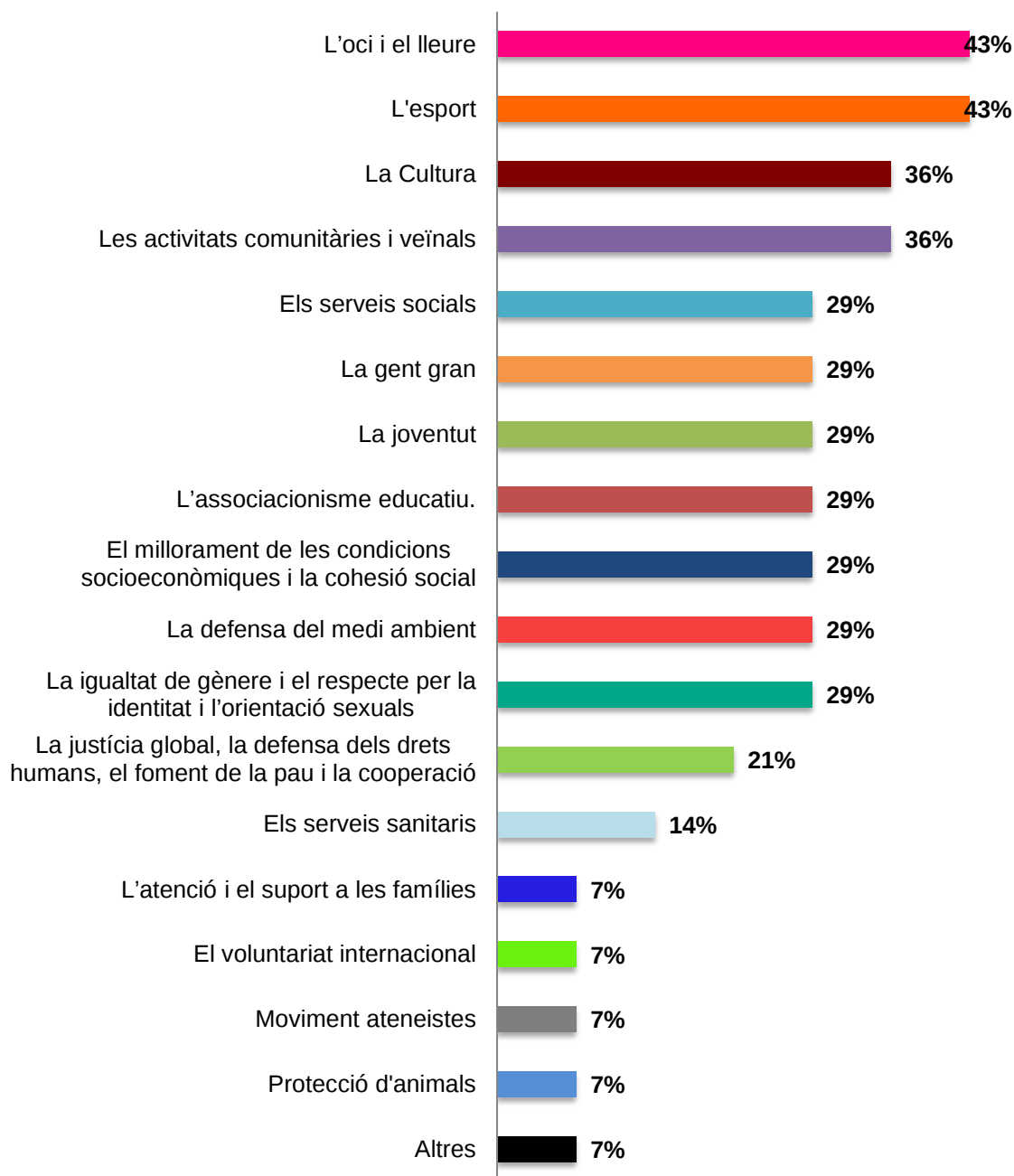
Els resultats obtinguts indiquen que el nivell d'implicació B és el més habitual i representa el 44% del total de persones associades; seguit del nivell C i del A, amb el 28% i 27% respectivament. Aquestes dades semblen indicar que les entitats estan formades per persones voluntàries que principalment assisteixen a les assemblees, participen de les activitats organitzades per l'entitat i pot ser que paguin quota d'associats.

Gràfic 17 Persones voluntàries segons nivells d'implicació

Pel que fa a l'àmbit d'actuació de les entitats amb persones voluntàries, els resultats apunten a que el àmbits d'oci i lleure i l'esportiu són els que compten amb més persones voluntàries –representen el 43% cadascun d'ells-. Les entitats enfocades a la cultura i les activitats comunitàries i veïnals representen el 36% cadascuna.

Gràfic 18 Àmbits en que treballen les entitats amb projectes de voluntariat (multiresposta)

Enguany, els resultats assenyalen que més de la meitat de les entitats, en concret el 77%, compten amb el 62% de persones voluntàries i l'altre 15% són persones que participen de forma remunerada dins l'entitat.

De totes les entitats que compten amb persones voluntàries, només un 36% demana formació prèvia al voluntariat i un 42% dona formació al voluntariat que participa de l'entitat. D'aquestes entitats que donen formació, acostumen a realitzar la formació pels voluntaris des de la pròpia entitat o des d'una altra entitat externa.

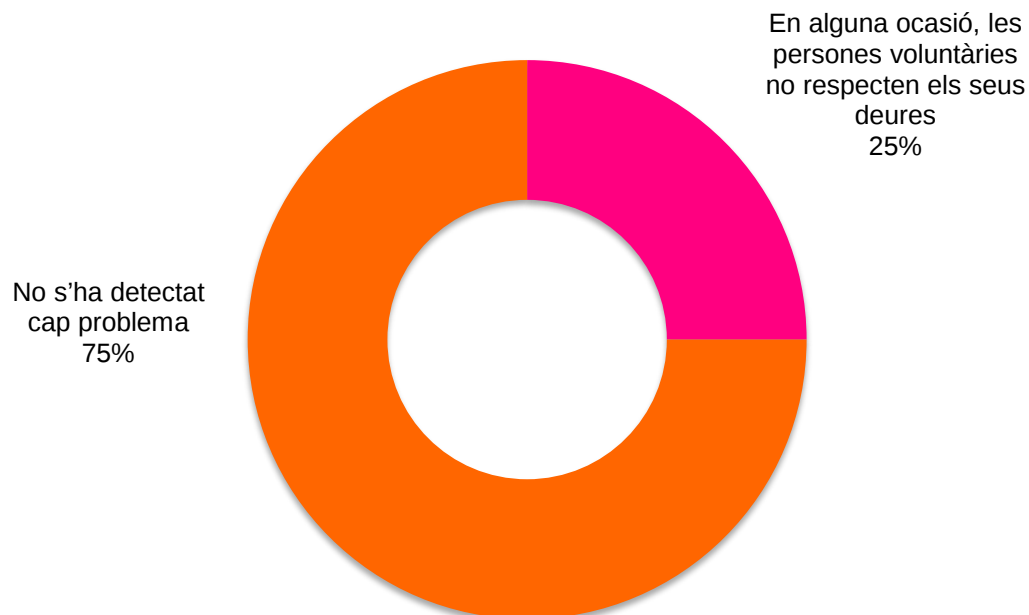
A través de diferents preguntes relacionades amb la implicació de les entitats amb els voluntaris i el programa de voluntariat, s'ha obtingut que el 83% de les entitats utilitza mitjans digitals per tal de donar visibilitat a l'activitat voluntària i el 75% de les entitats amb persones voluntàries empra mitjans digitals per potenciar el treball intern d'aquestes.

A més, el 58% de les entitats deixen que les persones voluntàries participin en el disseny del seu propi itinerari formatiu i el 75% de les entitats facilita informació sobre l'estructura, organització i finalitats de l'organització les persones que fan voluntariat.

En quant al cicle del voluntariat, referent a l'acollida, vinculació, seguiment, valoració i desvinculació amb l'entitat, el 58% de les entitats informa als seus voluntaris. El 50% de les entitats compta amb una persona responsable de voluntariat, i a més, amb altres persones de l'entitat que fan seguiment del voluntariat.

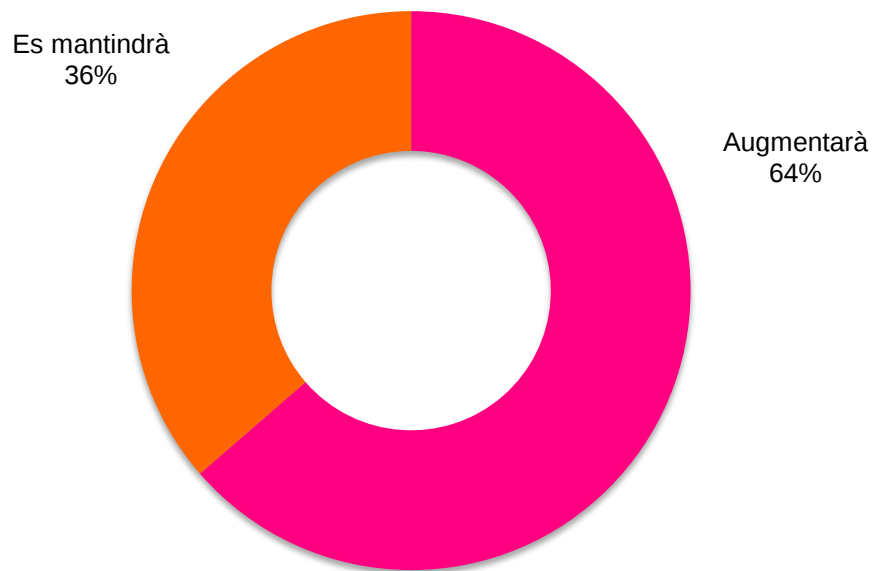
Pel que fa al tema de la convivència entre les persones que formen l'entitat, en general no sol haver-hi problemes amb les persones voluntàries, així ho indiquen el 75% de les entitats que compten amb aquest personal. Tot i així, quan hi ha algun inconvenient acostuma a ser referit a que els/les voluntaris/es no respecten els seus deures (25%).

Gràfic 19 Problemes generats pel voluntariat (%)

La perspectiva de les entitats envers al voluntariat és que en els propers 3 anys el nombre de persones voluntàries augmentarà, així ho afirma un 64%, un 36% creu que el nombre de persones voluntàries es mantindrà.

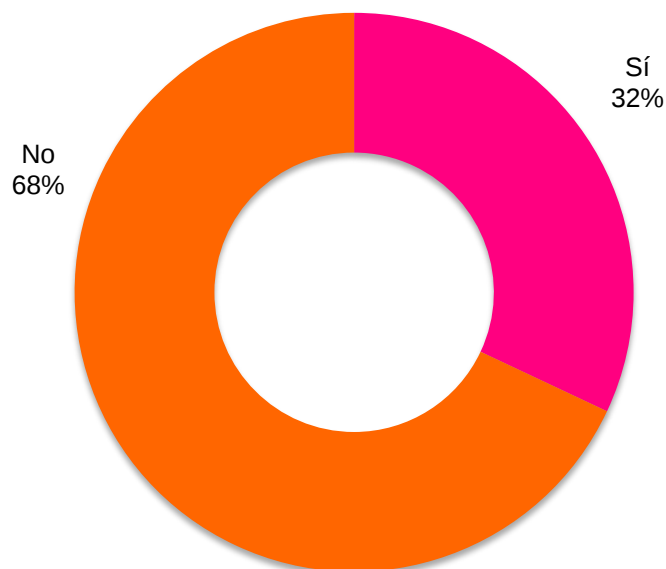
Gràfic 20 Volum de voluntariat previst (%)

5.4. Els equips remunerats

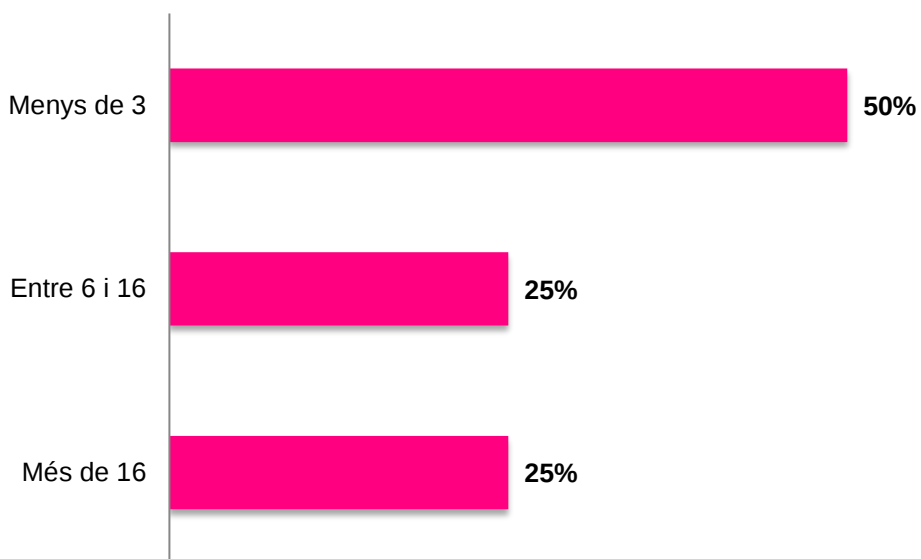
El 32% de les entitats de Vilanova i la Geltrú compten en els seus equips amb persones que reben una remuneració econòmica a canvi dels seus serveis. Això no vol dir que es produeixi necessàriament contractació estable ja que en molts casos es tracta de col·laboracions per activitats puntuals.

Gràfic 21 Percentatge d'entitats en funció de si tenen persones remunerades o no.

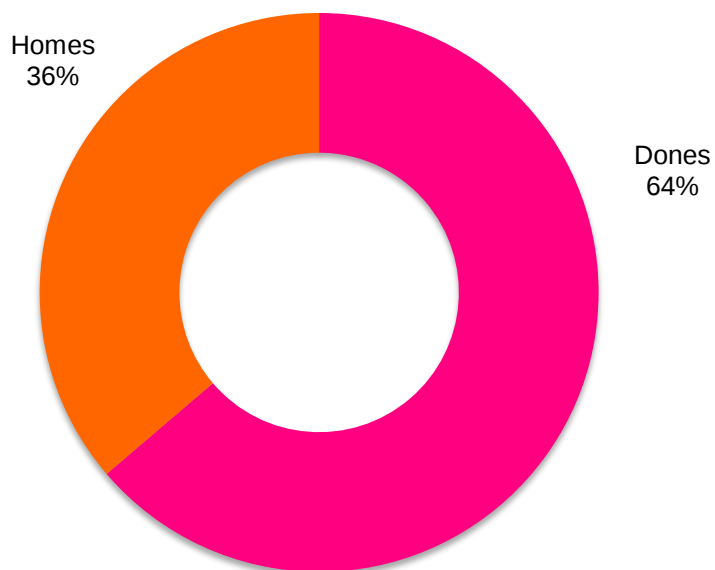
Les entitats disposen d'una mitja de 9 persones amb remuneració, a més, l'anàlisi del nombre de persones remunerades mostra que el 50% de les entitats té un equip de menys de 3 persones treballadores remunerades.

Gràfic 22 Nombre de persones remunerades (per trams)

El món no lucratiu és, en general, un sector feminitzat pel que fa a les persones remunerades, de fet, en el cas de Vilanova el 64% de les persones que formen els equips remunerats són dones.

Gràfic 23 Percentatge de persones remunerades en funció del gènere

“Alguna persona contractada però majoritàriament voluntariat”

Extret de les preguntes obertes

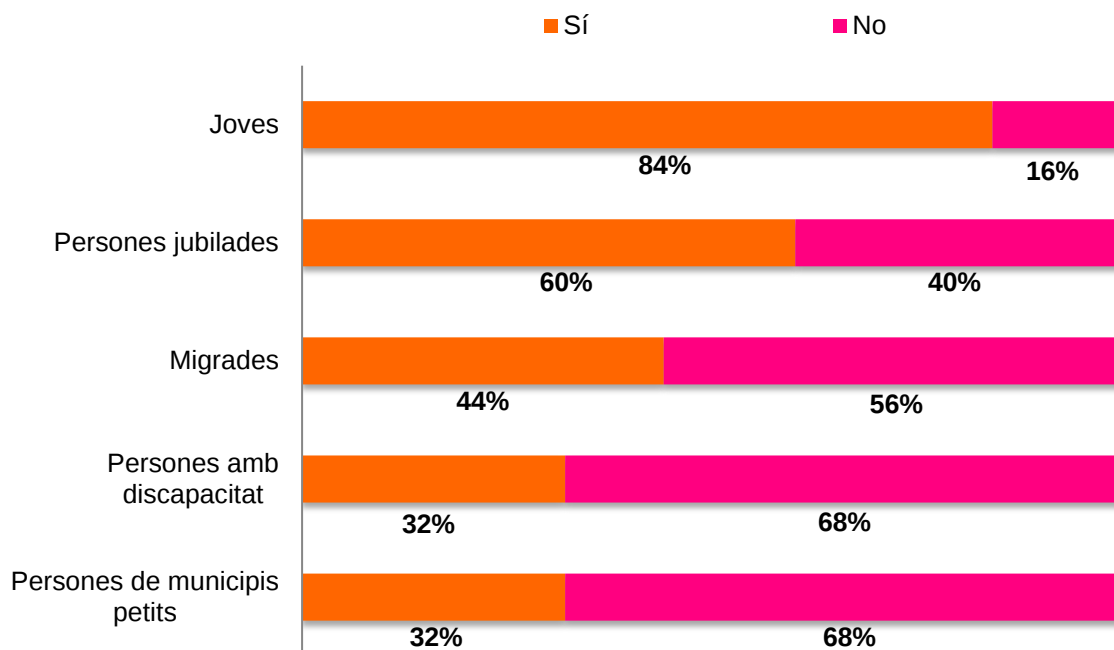
5.5. Representació de col·lectius

El món no lucratiu és molt ampli i divers, per això des de El Panoràmic s'ha volgut analitzar la representació de diferents col·lectius dins les entitats de Vilanova.

Els col·lectius analitzats han estat les persones jubilades, les migrades, persones amb discapacitat i persones que viuen en municipis petits i s'han de desplaçar per tal de poder participar de l'activitat de l'entitat.

Els resultats han estat que les persones joves i les jubilades són les que tenen més representació dins de les entitats de Vilanova, amb el 84% i un 60% respectivament. Seguidament, les persones migrades es troben representades en el 44%, les persones amb discapacitat en el 32% de les entitats i finalment, les persones de municipis petits en el 32%.

Gràfic 24 Representació de col·lectius

6. El govern de les entitats

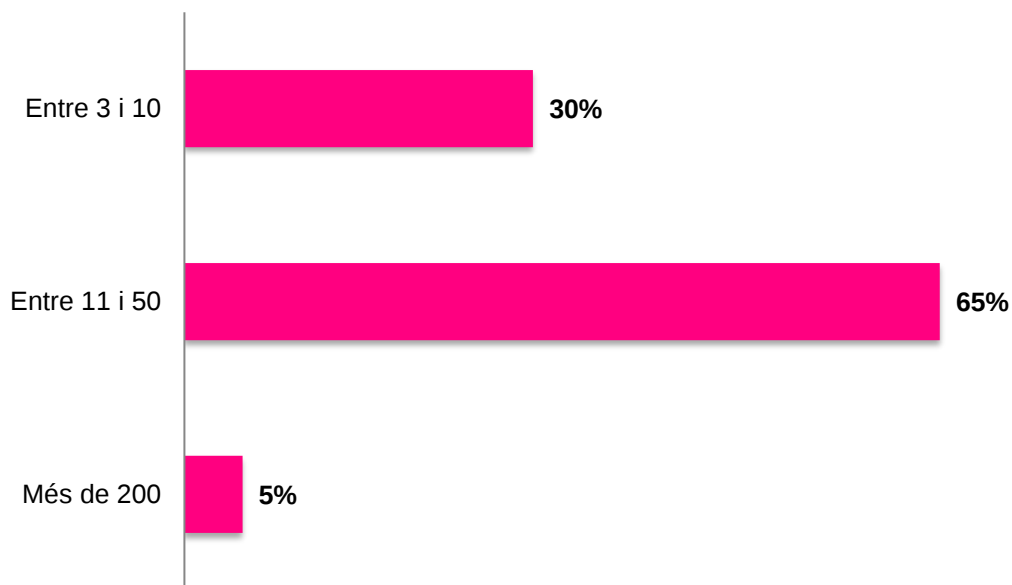
6.1. L'Assemblea

Les entitats no lucratives compten amb diferents òrgans de govern. Aquests varien en funció de la forma jurídica de les entitats i també de les característiques pròpies de cadascuna d'elles. Les associacions compten amb dos òrgans: l'assemblea que és el màxim òrgan sobirà i la junta directiva, sota qui es deleguen les decisions preses en l'assemblea i principal òrgan de govern en el dia a dia. En el cas de les fundacions es compta amb un patronat i en el cas de les cooperatives amb una assemblea i un consell rector.

Amb l'objectiu d'aportar dades sintètiques i de conjunt, s'ha aplegat la informació de les assemblees per una banda i de juntes, patronats i consells per altra.

Pel que fa la participació de les persones associades a l'assemblea, en el 65% dels casos hi participen entre 11 i 50 persones, situant la mitjana en 17 persones associades per entitat.

Gràfic 25 Total persones participants a la darrera assemblea de 2016

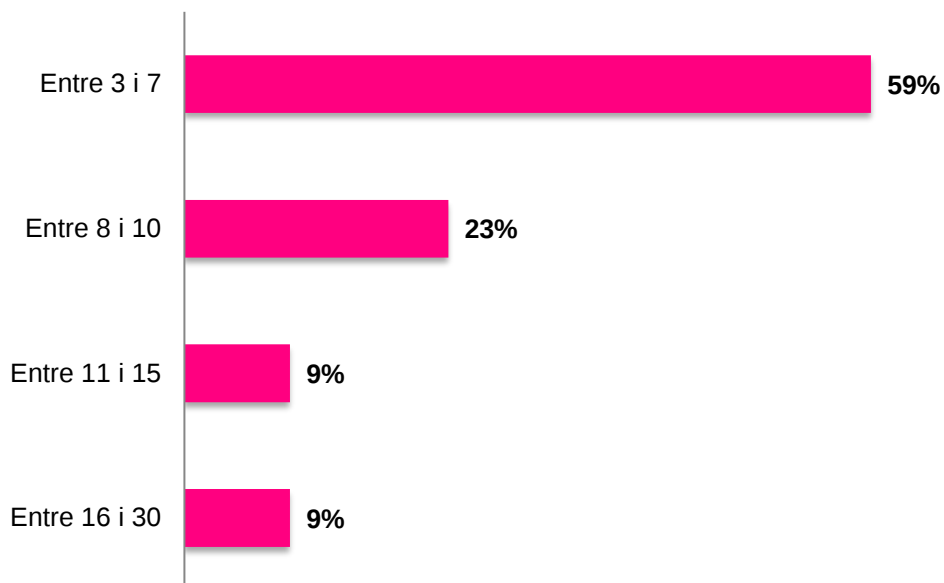

Un element clau per a fer les assemblees més eficients, sobretot quan es tracta d'assemblees molt participades, és avançar la informació a treballar amb anterioritat. Els resultats apunten a que la majoria de les entitats informen amb anterioritat als participants de l'assemblea sobre els continguts i temes a tractar, en concret el 84%, enfront l'11% que no informa i el 5% que no ho saben.

6.2. Junes, Patronats i Consells Rectors

En quant a la composició de les juntes directives, en el 59% dels casos compten amb entre 3 i 7 persones i el 23% entre 8 i 10 membres. Finalment, entre 11 i 15 persones representen el 9% i entre 16 i 30 membres, l'altre 9%. Com sembla lògic, a mida que creix el nombre de persones que formen les juntes minva el percentatge d'entitats, situant la mitja en 6 persones.

Gràfic 26 Nombre de persones que formen la junta directiva (per trams)

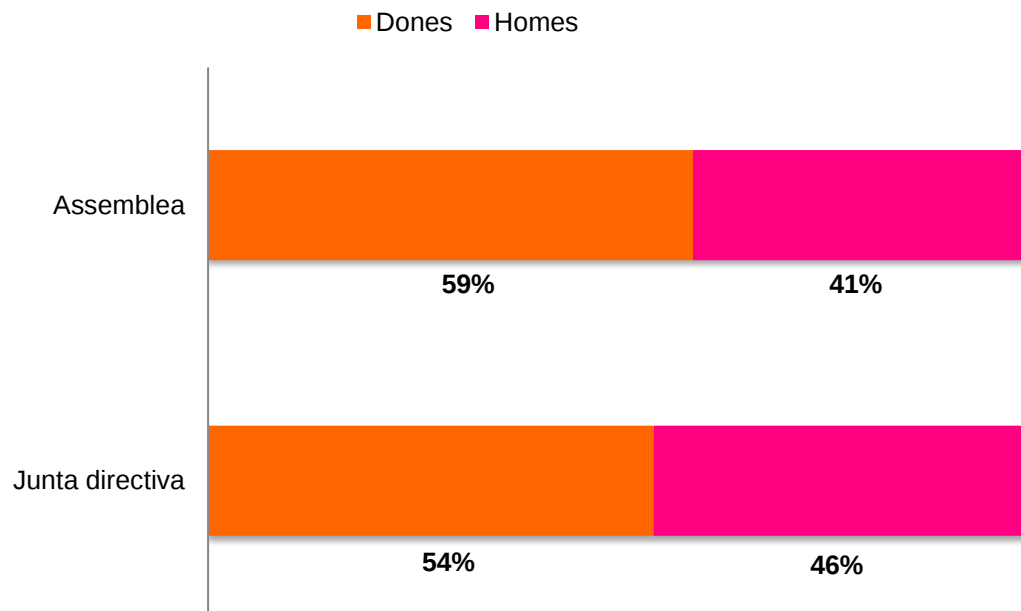

Pel que fa a les fundacions, les persones que formen el patronat en el cas de Vilanova i la Geltrú, solen ser entre 11 i 15 principalment, en el 67% dels casos concretament i de mitja, són 11 persones.

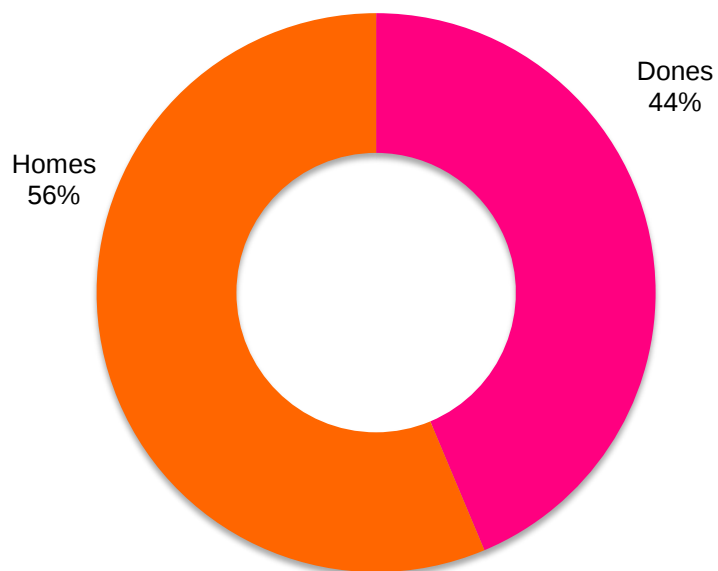
6.3. L'equitat a les entitats

La participació de dones i homes en els diferents espais de decisió es pot considerar equilibrada donat que la relació es manté dins d'una forquilla 60%-40%. Pel que fa a l'assemblea el 59% són dones i el 41% homes, per la junta directiva, aquesta tendència es manté, el 54% són dones i el 46% homes. El patronat és l'únic espai on les dones tenen una presència inferior, el 44% envers el 56% d'homes.

Gràfic 27 Persones implicades en òrgans de govern per sexe

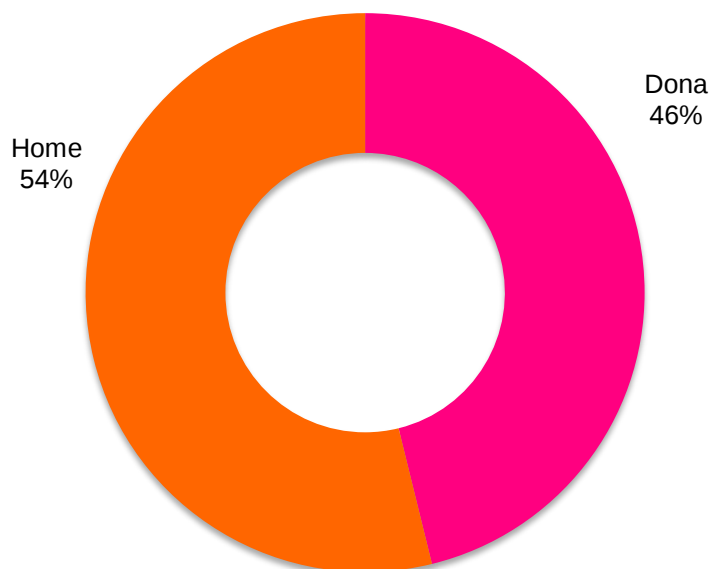

Gràfic 28 Patronat per sexe

Finalment, en el cas de la presidència de les entitats, s'observa que la presència femenina baixa, el 46% són dones i el 54% homes.

Gràfic 29 Presidència per sexe

7. La dimensió econòmica

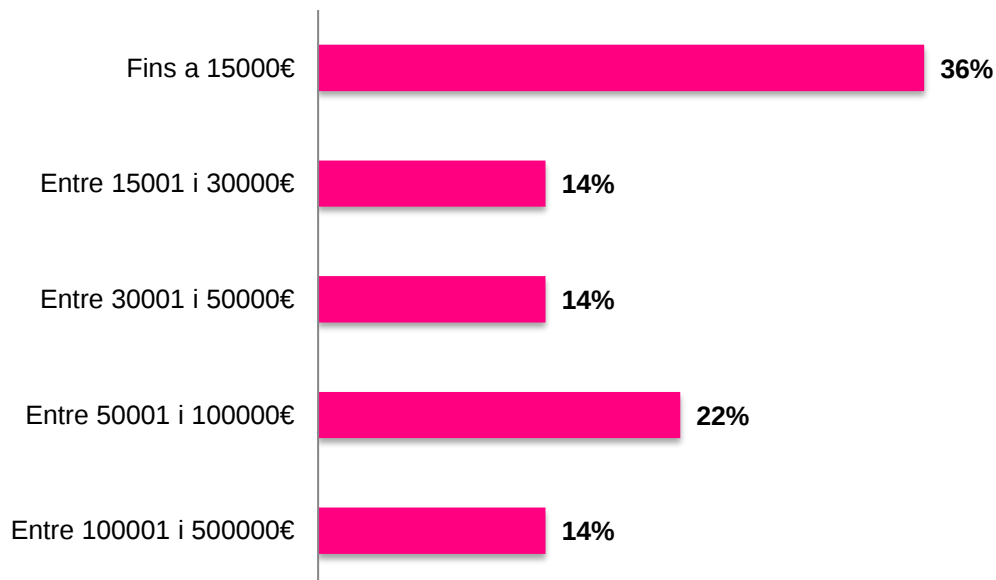

7.1. Volum econòmic

Els recursos econòmics són necessaris per a dur a terme les activitats i projectes. Però, en termes generals, les organitzacions compten amb un volum econòmic reduït, de mitja els ingressos són 32.540€

Al 2016 el 36% de les entitats no superaven els 15 mil euros. En el mateix període, el 28% de les entitats va comptar amb un ingressos d'entre 15.001 i 50.000 euros i un 36% uns ingressos superiors al 50.000€.

Gràfic 30 Ingressos reals de les entitats de Vilanova i la Geltrú per trams (exercici 2016)

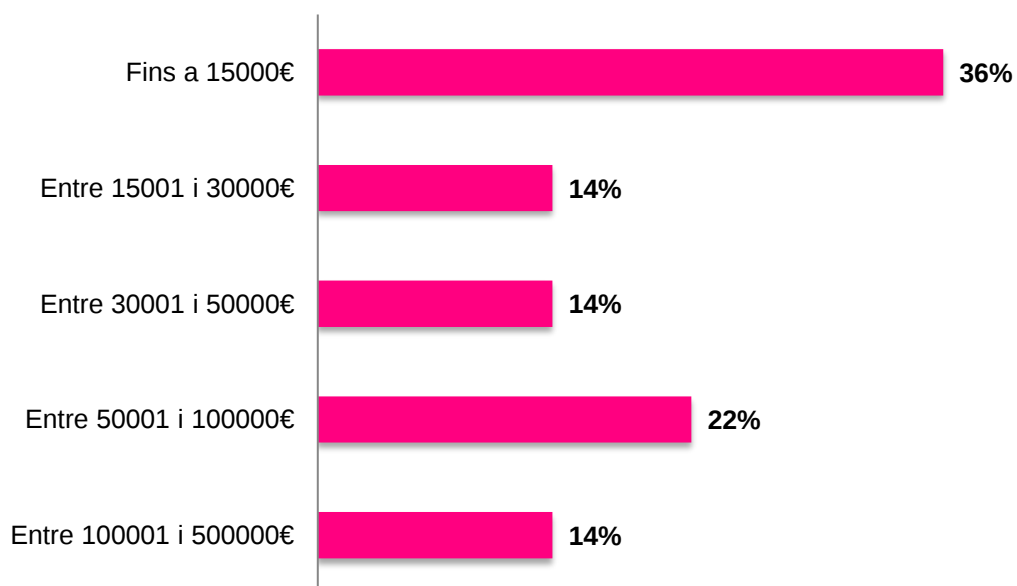
Les dades comparades amb el conjunt de Catalunya mostren que el volum econòmic de les organitzacions de Vilanova es concentren en major mesura en les franges superiors. Així, en el cas de Vilanova i la Geltrú el 36% de les entitats disposen d'ingressos de fins a 15 mil euros enfront el 42% de la mitjana de Catalunya, 6 punts per sota.

Taula 2 Ingressos de les entitats de Vilanova i la Geltrú i Catalunya

	Vilanova i la Geltrú 2017	Catalunya 2017	Diferències (Punts)
Fins 15.000€	36%	42%	-6
Entre 15.001 i 30.000€	14%	15%	-1
Entre 30.001 i 50.000€	14%	11%	3
Entre 50.001 i 100.000€	22%	10%	12
Entre 100.001 i 500.000€	14%	13%	1

Pel que fa a les despeses, en el cas de Vilanova i la Geltrú els resultats mostren que són exactament iguals que els ingressos.

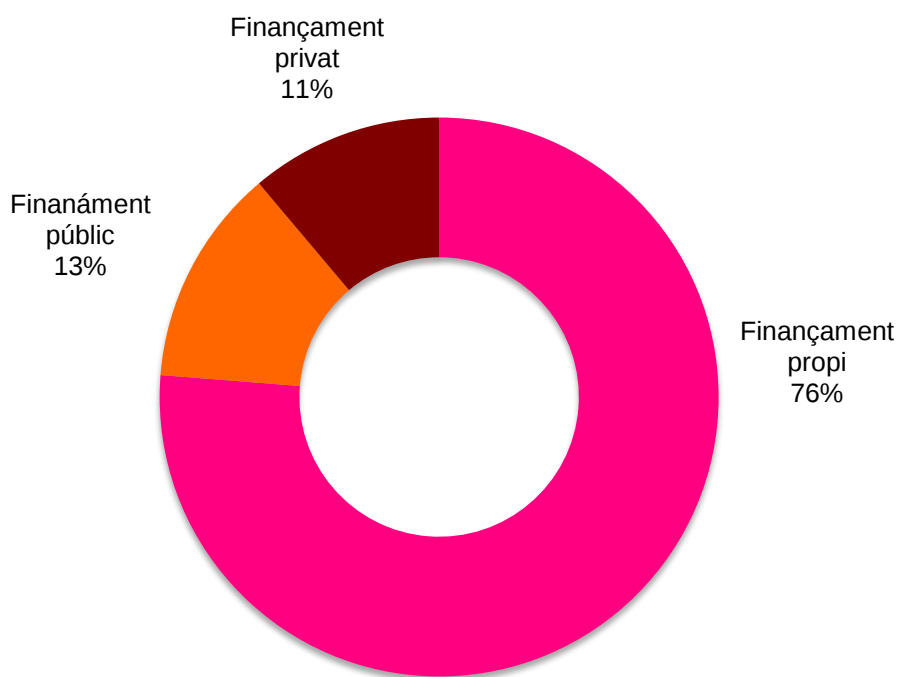
Gràfic 31 Despeses reals de les entitats de Vilanova per trams (exercici 2016)

7.2. Fonts de finançament

Pel que fa a la procedència dels recursos, s'ha preguntat si aquests provenen de fonts pròpies (com la quota d'associat/da, la prestació de serveis i les activitats per recaptar fons), públiques (com les subvencions de les administracions) i privades (com les donacions individuals, d'empreses i de fundacions privades). Els resultats pel municipi de Vilanova apunten que hi ha un pes més elevat del finançament propi, en concret del 76%. En segon lloc, el finançament públic representa el 13% del total del finançament de les entitats del municipi i per últim, el finançament privat l'11%.

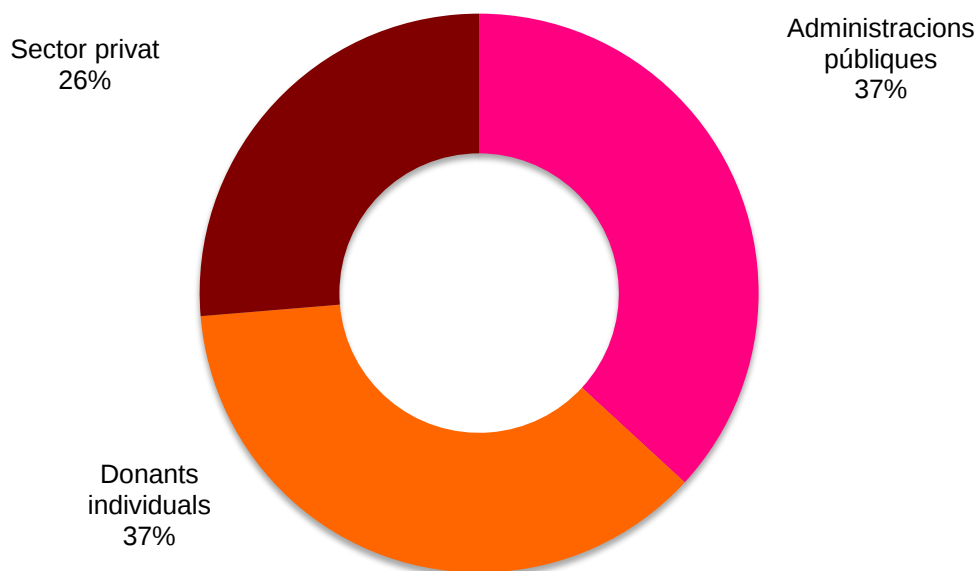
Gràfic 32 Fonts de finançament

Més enllà de les fonts monetàries, les entitats poden rebre aportacions en espècie, com ara béns i serveis. El 37% de les entitats de Vilanova participants en El Panoràmic afirmen rebre aquest tipus d'aportacions.

Aprofundint en la seva procedència s'observa que el 37% provenen de les administracions públiques, el 37% de donants individuals i el 26% provenen del sector privat empresarial.

Gràfic 33 Fonts de finançament

8. Els espais

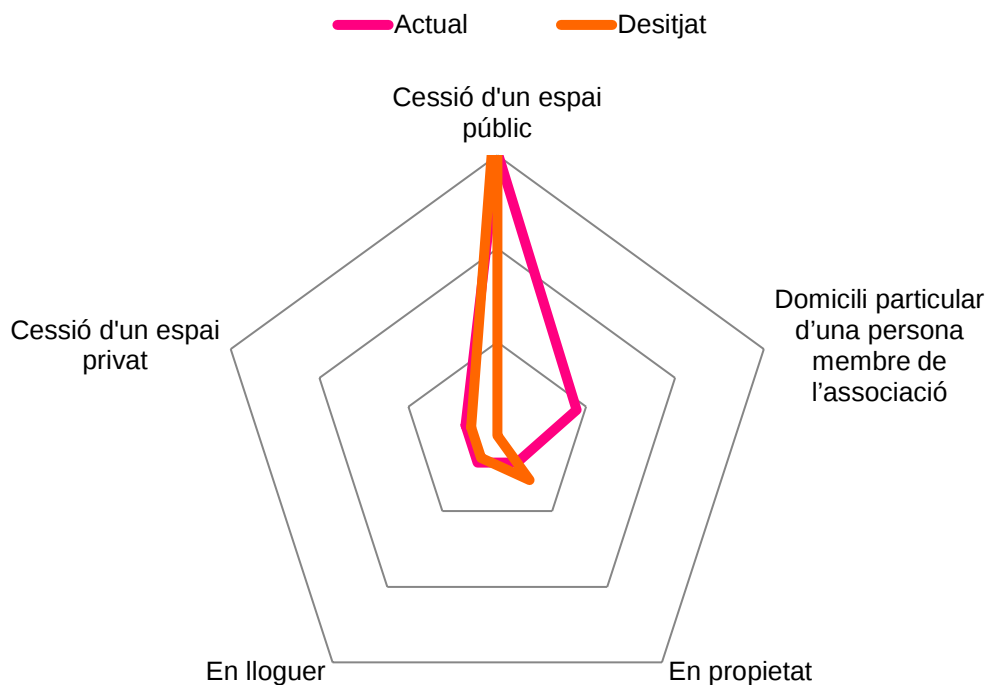

8.1. Les seus

Els espais i equipaments són un dels recursos fonamentals de les entitats. Per una banda, perquè són necessaris per al desenvolupament d'activitats, per l'altra són espais de visibilitat i de relació. La majoria de les entitats de Vilanova i la Geltrú tenen la seu actual en un espai públic cedit -61%-, en segon lloc i amb certa distància, les entitats tenen la seu en un domicili particular d'una persona membre de l'associació (18%). Finalment, les entitats que tenen la seu en un espai llogat, en un espai en propietat de l'entitat o en un espai privat cedit, representen el 7% cadascuna.

La situació a la que aspiren les entitats envers els espais és diferent, el percentatge d'entitats que tenen actualment un espai públic cedit és elevat però ho és encara més la xifra d'entitats que desitjarien aquest tipus d'espai, -el 61% envers el 76%-. D'altra banda, l'altre diferència més rellevant es troba en l'increment de 5 punts a l'hora de desitjar tenir la seu en un espai en propietat.

Gràfic 34 Comparativa entre la situació de la seu actual i desitjada a Vilanova i la Geltrú

Comparant amb el conjunt de Catalunya, els espais de les seus de les organitzacions presenten certes especificitats en el cas de Vilanova. Tot i que la situació actual més freqüent coincideix, en el cas de les entitats de Vilanova la cessió d'espais públics és més elevada, el 61% enfront el 44% de Catalunya. D'altra banda, la cessió d'espais privats en el cas català representa el 22% enfront del 7% del cas de Vilanova, una diferència de 15 punts, la seu situada en el domicili particular d'algun associat és bastant superior que en el cas de Catalunya, 18% envers el 10%. Per últim, el lloguer en el cas de Catalunya representa el 16% envers el 7% de Vilanova.

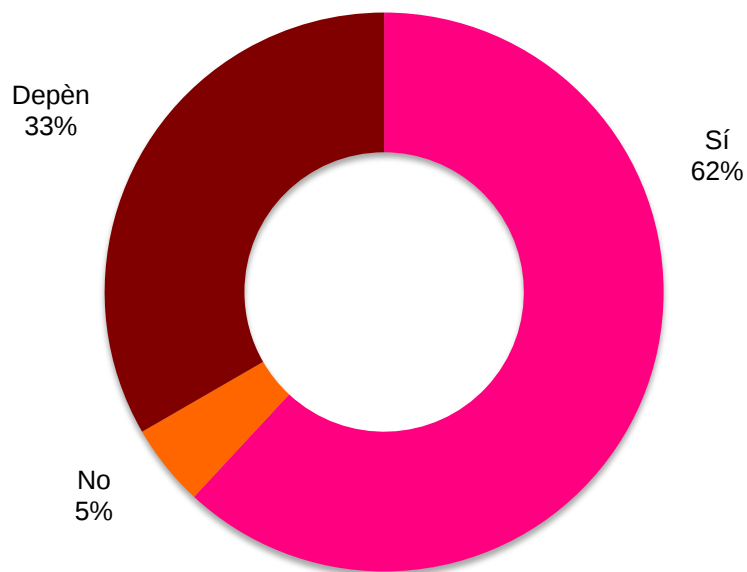
Taula 3 Situació de la seu actual de Vilanova i la Geltrú

	Vilanova i la Geltrú 2017	Catalunya 2017	Diferències (Punts)
Cessió d'un espai públic	61%	44%	17
En lloguer	7%	16%	-9
Domicili particular	18%	10%	8
En propietat	7%	8%	-1
Cessió d'un espai privat	7%	22%	-15

8.2. Adequació dels espais

El 62% de les entitats assegura que els espais dels quals disposa l'entitat són adients per a l'activitat que desenvolupa, envers el 5% que considera que no són adients i el 33% que considera que depèn o NS/NC.

Gràfic 35 Idoneïtat dels espais

Les entitats que consideren que els espais no són adients, principalment ho creuen sobretot a l'hora de realitzar activitats de visibilitat i assemblees i espais de participació. Per poder solucionar aquests inconvenients, les entitats acostumen a demanar un espai gratuït a un equipament públic, com ara un centre cívic.

"Els espais públics ens van molt bé per desenvolupar l'activitat (recepció i entrevistes al voluntariat i a la gent gran), així com organitzar tallers i activitats de socialització, i formatives"

Extret de les preguntes obertes

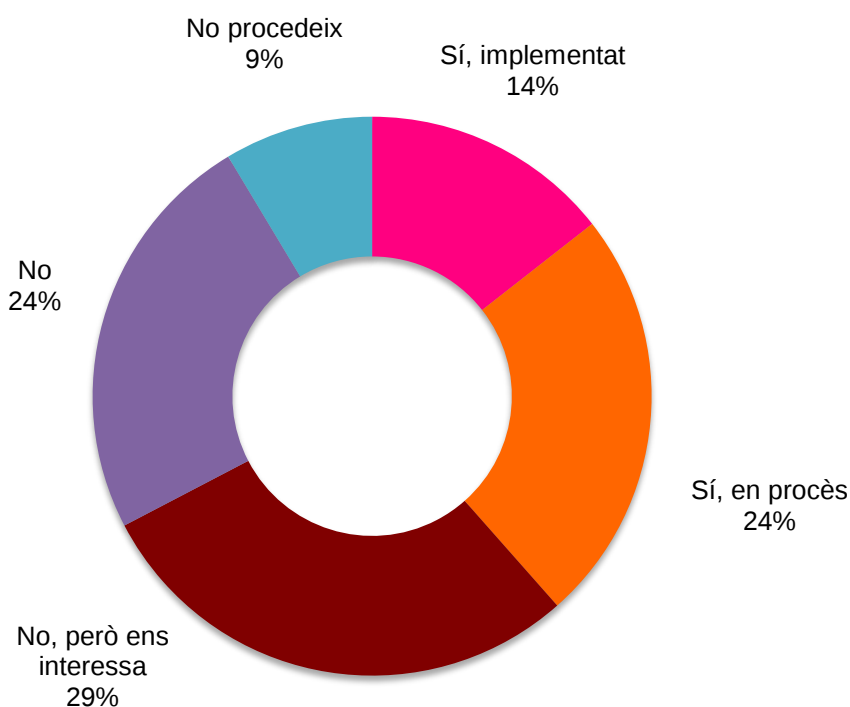
9.El repte de la base social

Pel que fa als temes que més interessen a les organitzacions, la principal inquietud i repte de futur és l'increment de la seva base social. Es tracta d'una qüestió recurrent en totes les edicions de El Panoràmic, sense excepcions. Aconseguir ampliar les persones que formen part de les entitats, que simpatitzen amb aquestes, que la recolzen, etc. és un repte a treballar a tots els territoris catalans, i també a Vilanova i la Geltrú. És per aquest motiu que enguany s'ha volgut aprofundir sobre aquesta qüestió. Per això, s'ha preguntat per les eines que fan servir les entitats en la promoció de la seva base social a fi de detectar possibles punts forts i febles.

Una primera qüestió que s'ha recollit és l'existència d'un pla específic per incrementar el nombre de persones associades. Els resultats apunten a que 1 de cada 3 entitats disposa d'un pla específic per incrementar el nombre d'associats/des. El 14% de les entitats participants a El Panoràmic tenen el pla implementat, i el 24% en procés d'implementació. A més, el 29% no tenen cap pla però estan interessats en disposar-ne d'un. Per contra, el 24% de les entitats no tenen cap pla ni n'estan interessades i el 9% considera que no procedeix.

Gràfic 36 Pla per incrementar el nombre d'associats/des.

A través de diverses preguntes s'ha observat que només el 48% de les entitats disposen d'un protocol d'acompanyament i acollida a les persones que s'apropen per primera vegada a l'entitat. A més, 9 de cada 10 entitats fan difusió de l'organització i dels seus objectius quan realitzen activitats en espais públics i el 67% de les entitats indiquen a la seva web, o espais virtuals, què s'ha de fer per participar / associar-se a l'organització.

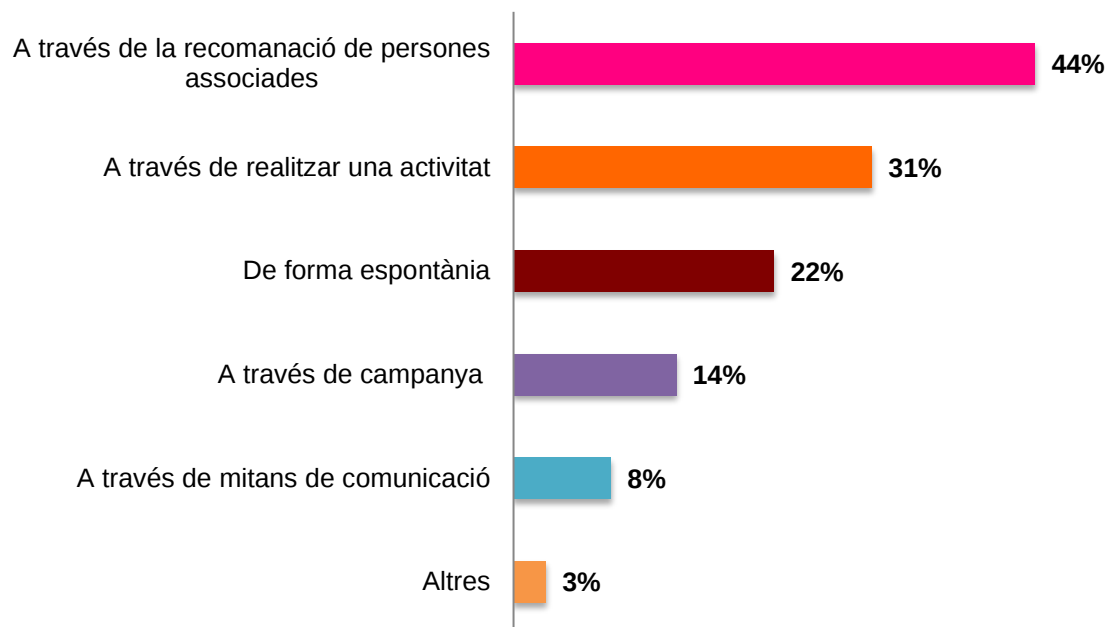
D'altra banda, pràcticament 1 de cada 2 entitats fan campanyes de comunicació per associar-se, més enllà de la publicitat sobre les activitats, el 81% de les entitats participen o col·laboren a les activitats que es realitzen al seu entorn i que organitzen altres agents i el 81% conviden a altres organitzacions a participar d'algunes de les seves activitats.

Les pàgines web i el contingut digital són els mètodes més efectius a l'hora d'arribar a la ciutadania. Per això des de El Panoràmic s'ha volgut preguntar sobre la informació que les entitats tenen disponible en aquests canals. Els resultats han estat que el 75% de les entitats disposen al seu web o espai digital d'informació general de l'organització com la missió, valors o sistema d'organització, el 60% indiquen la relació de les persones que assumeixen les diverses responsabilitats i el 68% publica les memòries referents a les actuacions realitzades. D'altra banda, només el 40% informa sobre la situació econòmica d'ingressos i despeses generades.

El 67% de les entitats realitzen activitats obertes a la població en general, però només el 38% de les entitats acostuma a realitzar les seves activitats en espais públics oberts.

El principal canal a través del qual s'incorporen noves persones a les organitzacions són de persones associades i/o altres membres de l'organització, el 31% dels casos, seguit de l'associació a través de la realització d'una activitat amb el 26% i el 18% de forma espontània. Altres formes menys freqüents són, l'associacionisme a través d'una campanya específica (11%) i a causa de que els mitjans de comunicació hagin divulgat notícies relacionades amb la seva missió (7%).

Gràfic 37 Canals per incorporar persones a les entitats.

Annexos

Annex I: Fitxa tècnica

Tipus d'estudi

Quantitatiu

Àmbit

Catalunya

Univers

Organitzacions sense afany de lucre, d'iniciativa privada, entitats i col·lectius sense forma jurídica

Calendari de treball de camp

De setembre a desembre de 2017

Mida de la mostra

n = 36

Recollida d'informació

Aplicació professional per a la recollida de respostes a través de qüestionari online amb preguntes tancades, obertes i semiobertes. També qüestionari en plantilla de documents i qüestionari breu

Tractament de les dades

Depuració de dades, càlcul i recodificació de variables

Anàlisi

Estadística descriptiva -amb remostreig per bootstrap-, estadística no paramètrica i tècniques de mostreig

Dades de referència

L'any de referència és 2016 donat que és el darrer any tancat en el moment d'iniciar el treball de camp

Annex II: Entitats impulsores

El Consell d'Associacions de Barcelona és la plataforma d'associacions de la ciutat de Barcelona. La seva missió és treballar per al desenvolupament de l'associacionisme i dels seus valors a Barcelona tot construint un espai de participació, vertebració – territorial i sectorial– i d'interlocució d'organitzacions interessades en l'associacionisme. El CAB ha estat l'impulsor dels dos congressos d'associacionisme celebrats a la ciutat.

L'Observatori del Tercer Sector és un centre de recerca especialitzat en el tercer sector, independent i sense ànim de lucre, que té per objectiu aprofundir i incrementar el coneixement d'aquest sector i treballar per a la millora del funcionament de les organitzacions no lucratives. L'OTS ha realitzat estudis de referència que han contribuït a la millora del tercer sector i a donar visibilitat social.

La Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia és una entitat sense afany de lucre que treballa en els àmbits de la joventut, l'educació, la participació democràtica, la ciutadania i les polítiques públiques en general. Genera coneixement des de la investigació social aplicada, aportant propostes estratègiques i assessoraments a les administracions públiques i a les entitats.

La Fundació Pere Tarrés, amb més de 50 anys d'existència, és una organització no lucrativa d'acció social i educativa, dedicada a la promoció de l'educació en el temps lliure, el voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit associatiu. Amb el temps la seva acció s'ha ampliat a altres àmbits de l'acció social com ara la formació, la recerca i la gestió.

L'Obra Social “la Caixa” té per missió contribuir al progrés de les persones i la societat amb especial incidència en els col·lectius més vulnerables, ja sigui a través de programes propis, aliances estratègiques o col·laboracions, mitjançant actuacions eficients, innovadores, avaluable i susceptibles de ser transferides a altres entitats.

Organització

El Panoràmic es desenvolupa des del treball compartit entre diferents associacions i institucions, coordinat per un Equip Tècnic, format per persones del territori que s'encarreguen de fer possible el procés participatiu des de la proximitat.

A més, compta amb dos òrgans, el Comitè Executiu, encarregat de la supervisió del projecte i de la seva visió estratègica, i la Comissió Tècnica, encarregada de dur a terme el projecte i prendre les decisions operatives. La composició dels diferents òrgans i equips en l'edició del 2015 es detalla a continuació.

Comitè Executiu

Montserrat Morera i Miquel Aragón – Consell d'Associacions de Barcelona (CAB), Joaquim Sabater i Pau Vidal – Observatori del Tercer Sector (Observatori), ^[SEP]Sílvia Luque – Fundació Ferrer i Guàrdia (FFG), ^[SEP]Rafael Ruiz de Gauna i José Carlos Hermida – Fundació Pere Tarrés (FPT), Miquel Vilagut – Obra Social “la Caixa”.

Comissió Tècnica

Miquel Aragón, Ramon Torra i Carles Viñas – (CAB) / Torre Jussana, Pau Vidal i Montse Fernández – (OTS), ^[SEP]Hungria Panadero – (FFG) i Marina Aguilar – (FPT).

Equip de treball de camp

Enric Carpio, Ingrid Plana i Ruth Agudo (CAB). Aida Mestres (FFG), Enya García i Yolanda Delgado (FFG), Albert Fornies (FPT), Xavier Esterri (Federació d'Ateneus de Catalunya) i Maribel Moya (Santa Coloma de Gramanet),.

Call Centers: Rosa Porti i Laura Hernández (FFG) i Voluntaris 2000.

Depuració i anàlisi dades:

Laura Muñoz, Gabriel Amer, Roger Carbó i Montse Fernández (OTS) i Oriol Alonso i Laura Calvet (FFG).

Comunicació

Joan Vilaplana (CAB- Torre Jussana), Laia Otero (OTS), Joan Rosinach i Oriol Toro (FPT) i Elena Cuevas (FFG).

Agraïments

Aquest estudi no hauria estat possible sense la col·laboració de les entitats del tercer sector i de la societat civil, les quals han participat en el Panoràmic aportant informació essencial per conèixer com és el seu dia a dia. A més de fer possible aquest informe, les entitats de Vilanova i la Geltrú han contribuït a elaborar l'informe global de Catalunya, el qual no hauria estat possible sense la col·laboració de tantes persones i organitzacions que treballen cada dia a Catalunya per construir una societat més justa i solidària.

Gràcies a tothom!